

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARSSKRIFT

FOR

FORENINGEN ANKERHUS

1936

UDGIVET AF
FORENINGEN ANKERHUS

Aaret 1938.

Af Magdalene Lauridsen.

—o—

Atter er et Aar gaaet, et Aar, som har ført med sig Ængstelser for, hvad der kunde times vort Land udefra, for hvad der kunde skade vort Folk indefra — men et Aar som ogsaa har været fyldt med Glæde og Oplevelser. Inderlige Ønsker opfyldtes, nye Opgaver blev givne, Høsten blev stor og god trods det mærkelige Vejr med Foraar i Marts og Vinter i April — saa ved Aarets Slutning føler man alligevel kun Trang til at takke for, hvad Aaret gav os „i Lyst og i Nød“.

For Ankerhus har Aaret skolemæssigt set afrundet baade det ene og det andet; Skolekøkkenlærerindeuddannelsen er saaledes blevet fastlagt; gennem Undervisningsministeriet er der bevilget 6000 Kr. til Stipendier for Forskole- og exam. Lærerinder til et 10 Mdr. Kursus paa Ankerhus, navnlig af Hensyn til Skolekøkkenundervisningen paa Landet, 15 af de 20 Lærerinder, der deltager i det nuværende Kursus har faaet Del i denne Understøttelse.

Dr. Steens Skolehjem, hvor de Skolekøkkenlærerinder, der maatte ønske det, maa bo imod som paa Husholdningsregensen at betale den direkte Udgift, der er forbundet med Opholdet, har vi faaet udvidet med en større smuk Tilbygning i Haven lige overfor Peter Dams Bibliotek, hvor der findes 20 rare Eneværelser, en Stue, der kan benyttes som Skole- og Spisestue, Tekøkken m. m.

Til Hjælp til Opførelse af denne Bygning har vi faaet 15,000 Kr. som Laan gennem Indenrigsministeriets Boligfond, som Sorø By og Landdistrikt velvilligst har kautioneret for, et Hus, som Murermester M. Langkjær med

vanlig lykkelig Haand har bygget til os, bistaet af Konstruktor Sølling og andre dygtige Haandværkere.

Ifølge den nye Skolelov kan Husholdningslærerinder som Faglærerinder faa Adgang til ogsaa at undervise i Folkeskolens Skolekøkkener, og den Uddannelse, som de i Hensigt til Ministeriets Bestemmelser skal have ogsaa i Skolekøkkengerning, faar de saaledes Lejlighed til at udnytte, men bør selvfølgelig paa dette Omraade som paa andre, fremdeles dygtiggøre sig, og derfor haaber man ogsaa paa, at der skal blive oprettet Instruktionskursus for Husholdningslærerinder i Skolekøkkengerning.

Ligesom der i de foregaaende Aar har været saa stærk Brug for Husholdningslærerinder, at det har været vanskeligt at skaffe disse frem, har der ogsaa været saa stærk Tilgang til Lærerindeuddannelsen, at vi ikke har kunnet modtage alle, der har ønsket Optagelse, hvorfor vi har været nødt til at fastsætte 15. Decbr. som en fast Indmeldelsestid, udtage et vist Antal af Ansøgerne paa det først begyndende Kursus og saa lade dem, der ønsker det, komme paa Expektancelisten.

Da Forholdene paa Ankerhus baade skolemæssigt og bygningsmæssigt er naaet til at være forholdsvis velordnede, har jeg fundet, Tiden var inde til at lade Husholdningsseminariet gaa over til en selvejende Institution og haaber, at dette kan lade sig ordne til næste Skoleaar, fra April 1939, i alle Tilfælde er en Fundats desangaaende indsendt til Ministeriet — og dermed skulde Lærerindeuddannelsen til Landet paa Ankerhus for Fremtiden være ordnet paa betryggende Maade.

Seminariets Afslutningsfest blev særlig højtidelig i Aar, for ikke alene kunde Fru Karen Hessel, Formanden for de af Undervisningsministeriet beskikkede Censorer, dimittere 24 unge Husholdningslærerinder, hvoraf ikke færre end 5 havde opnaaet Udmærkelse ved deres Eksamen, men Fru M. L. kunde ogsaa paa Skolens Vegne overrække 4 Forskolelærerinder, 6 saakaldte exam. Lærerinder og 1 norsk Folkeskolelærerinde, et Bevis for, at de havde af-

sluttet deres Uddannelse som Skolekøkkenlærerinder med de til dette Kursus knyttede Prøver i Husgerning, Ernæringslære og Undervisning.

I sin lykønskende Tale til de unge Lærerinder gjorde Fru M. L. spøgende opmærksom paa, „at vi boede ved Hoved-Landevej Nr. 1, og det vil vi ogsaa gerne have Lov til at kalde den huslige Vej for — den Vej, der maa tjene Hjemmenes Interesser — for dem maa alle Særinteresser vige — fordi det er saa uendelig vigtigt samfundsmæssigt set, at denne Vej er klar og farbar.

Og det skal vi hjælpe til med alle, alle vi, som har sat os det Maal at være med til at fremme det huslige Vejarbejde, det kan gøres i al Stilfærdighed, i Beskedenhed, det kan gøres i festlig Fremmarch, men det maa gøres bevidst og med Glæde.

— Paa det store Filmsspil, der er rullet frem til Minde om Stavnsbaandets Løsning, ses jo Sædemanden, der trods Uvejr, Krigstummel og al andet ondt, trolig saar sin Sæd ud over Jorden. Ethvert trofast Arbejde er som Sædemandens, det bærer sin Frugt — og jeg ønsker inderligt, at I unge Lærerinder vil saa den gode Sæd i de unges Sind, saa Flid og Nøje, Godhed og Hjælpsomhed ogsaa der kan spire, at den gode Sæd maa slaa Rødder, vokse, modnes og høstes til Styrke, Lykke og Glæde for de danske Hjem“.

Efter sin Lykønskning til de unge paaviste Folmer Dam, hvordan der var sket en Strømkæntring i Befolkningens Syn paa Husholdningssagen. Der var en Tid, da det huslige Arbejde blev ringeagtet. Nu værdsættes det af Befolkningen og støttes af Rigsdag og Regering, der har indset, at Kravene var selvfølgelige. De unge Lærerinder, der nu gaar ud herfra, har et særligt Ansvar. Deres Arbejde er ikke blot et Levebrød. De kæmper i en Ides Tjeneste.

Vi har Lov at vente os endnu større Resultater i Fremtiden; Skolekøkkener ude i alle Sogne, Husholdningsundervisning til alle unge Piger, en videre Udvikling af Forsøgsarbejdet, saa det faar lige saa stor Betydning, som Landbrugets Forsøgsvirksomhed har for Landbruget, Indu-

striens for Industrien, og endelig videnskabelig Husholdningsuddannelse paa Aarhus Universitet. Han understregede, at man ved at uddanne Husholdningslærerinder og Skolekøkkenlærerinder samme Sted havde slettet et Skel, og udtalte Haabet om, at de nye Lærerinder vil blive i Stand til at gøre en Indsats til Gavn for Sagen, til Gavn for deres Land.

Ved Festbordet talte, foruden Skolens Medhjælper og flere af de unge Lærerinder, paa Forældrenes Vegne Installatør Schou, Charlottenlund, Dr. Møller, Aarup, Gdr. Schmidt, Ødis, men ogsaa Lærer Thormann Petersen i Kindertofte, der havde været Elev under afdøde Forstander Dam, og nu havde en Datter som Elev under Folmer Dam. Han talte smukt om sin gamle Lærer og takkede dennes Søn for den Undervisning, han havde givet Datteren. Sammenkomsten sluttede med, at Amtsskolekonsulenterne Hansen, Frederiksberg, Stegger Nielsen og Formanden for Dansk Aftenskoleforening Hessilt, der ogsaa deltog i Festen, talte ildnende til de unge Lærerinder og anerkendende for Arbejdet, der gøres paa Ankerhus.

Foruden de Sammenkomster og Fester, der særlig kalder til Samling, naar et eller andet gør det naturligt, har man jo lykkeligtvis paa Skoler, hvor man faar Lov til at arbejde med sund, villende Ungdom, ogsaa det daglige festlige Arbejde, der næsten gaar som en Leg, et Arbejde, der inden for et Hjems Rammer paa Landet kan være saa spændende, at man maa forundres over Livet saa rigt og mangfoldigt det er lige uden om os — og vi har haft megen Glæde i Samarbejdet med Aarets Skoleungdom, ikke alene med de 24 — de 11 Lærerinder, der dimitteredes og de 30, der tog første Del af denne Eksamen, og hvoraf de 28 begyndte paa 2det Aars Kursus, men ogsaa af de 36 nye Elever paa Seminariet og de 30 unge Piger, der var paa Sommerskolen, og de 18, der er paa Vinterholdet, de 6 Elever, som 2det Aars har i deres Øvelsesskole, de 3, som paa Grund af Sygdom ikke naaede at faa deres Eksamen sidste Aar, men nu frejdigt tager fat igen, af de 20

Folkeskolelærerinder og de mange, der har studeret her en kortere Tid, besøgt os og delt Interesser med os.

Saaledes fik vi i Bellahøjdagene Besøg af Fru Gerda Spickschen og Lucie Thierfeldt fra Østpreussen, der gennem tidligere Ophold i Danmark og Venskab med Frk. Abrahamsen var fuldt fortrolig med danske Forhold og derfor ogsaa interessante at drøfte Problemerne med. Efter deres Hjemkomst skrev de i Bladet „Wochenblatt der Landesbauernschaft in Ostpreussen“ meget forstaaende om vort Arbejde, og det, der særlig havde gjort Indtryk paa dem, var „Husholdningsregensen“ og de smaa Køkkener, Øvelseskøkkenerne og sammenlignede M. L. med Ida v. Kortzfleisch, som grundlagde Reiffensteiner-Husmoderskolerne i Tyskland, og sluttede med det Haab, at Udvekslingen af Landbo ungdommen maa faa det Resultat, som man fra begge Sider venter: Ved nærmere Bekendtskab under fælles Arbejde at udvide den lille Kreds af personlige Venner til et Venskab mellem begge Folk.

Senere modtog vi en hjertelig Indbydelse til at være med til den aarlige Kongres og Bondestævne i Goslar, hvilken Indbydelse vi dog ikke paa dette Tidspunkt kunde modtage.

Vi havde ogsaa den Glæde at Fuldmægtig Tyge Steen, Dr. Steens noble og gode Broder, som sædvanlig tog en Tur til Sorø i Maj og Oktober og saa ogsaa besøgte os, Fru Saxtorph i Skovhytten, Frk. Tarp og gl. Ankerhus — og at have som Studerende et Par smaa Maaneder den intelligente og interesserede hollandske Husholdningslærerinde Vren Zwagermann fra Middelburg. — Ligeledes har vi haft et fornøjeligt Besøg af Kolleger fra den norske Lærerindeskole i Stabekk, Frk. Eva Tillisch og Frk. Gudrun Akre.

Og fra Sverige, fra Stockholm, har vi haft Besøg af Husholdningslærerinderne Ingrid Samuelsson og Greta Gustafson, og ligeledes et overmaade interessant Besøg af Komiteen „1937-års utredning ang. det mindre jordbrugets arbejdsforhållanden“ bestaaende af Arkitekt H. Carlheim,

Greta Nordlund og Alfrida Linders, hvis Opgave var at finde frem til en Forenkling af Hjemmenes Levesæt og Arbejde — vi lærte sikkert mere af dem end de af os.

Af andre udenlandske Gæster har vi haft Fornøjelsen at have Helen L. Cohen fra Rochester, U. S. A., Horence E. Blazier fra Oregon College og Harold B. Allon fra Grækenland og som sædvanlig Besøg af Deltagerne i Frk. Ste-manns Feriekursus, de fleste af disse var i Aar fra Tyskland og Nederlandene, men ogsaa en Del Repræsentanter fra de fleste andre Nationer.

Fra Island havde vi et overraskende og rart Besøg af Gudm. Petursson, Akurejri, hvis Datter Sigridur Gudmunds, nu gift Kristiansson, har været Elev paa Ankerhus i 1925, og en lille fornøjelig Visit fik vi af Arnaks og Simigaks Søster Mariane fra Grønland — den norske Skuespiller Sigurth, som de jyske Lærerindeelever har lært at kende paa deres Julerejse, kom en Aften og foredrog for os Henrik Ibsens „Aases Død“.

Fru Sigrid Trier fra Vallekilde skildrede paa sin egen levende Maade, hvorledes Livet kan leves i Kanada, senere oplæste hun Zacharias Nielsens „Paa Udstilling“; — Amtsskolekonsulent Jepsen holdt Foredrag for os om den nye Skolelov, Adjunkt Damgaard Sørensen om „Vore Skatter“, Redaktør Thorvald Laursen om Selma Lagerløf, Fru Elise Bjerre om Charlotte Schrøder, ligesom Fru Harriet Daugaard har holdt flere Foredrag.

En skønne Dag kom Sine Poulsen med sine Skolebørn fra Bruntofte, en anden Dag fik vi Besøg af en Flok Skolebørn fra Burkal i Sønderjylland, og en tredie Dag kom Fru Manicus fra „Berlingske“, der gerne vilde se vore Elever paa Havearbejde. — De samvirk. Husholdningsforeninger holdt Formandsmøde paa Ankerhus, hvortil oprindeligt ventedes 100 Deltagere, men der kom 400 i Stedet, saa vi maatte have Ild under alle Gryderne, de store som de smaa. Vestsjællands Landbrugskandidater fik vi en fornøjelig Aften sammen med, efter at de havde sluttet en Rundtur paa Egnen; og en anden Aften spillede Leo Bütow

Blokløjte for os — og tidligere paa Aaret demonstrerede Kok Benny Andersen fra Wivex en finere Hotelmiddag for os som Tak for, at han hver Ugedag under Folmer Dams Ledelse fik Lov til at laborere i Husholdningslaboratoriet — og paa en smuk Efteraarsdag kom Direktør Bachmann sammen med sin Fotograf og optog under Frk. Tarps Ledelse mindst 90 Billeder over „Grisens Slagtehistorie“ og tillige en tilsvarende Mængde Billeder over Frk. Dam Mikkelsens og Fru Eliassons Mostfremstilling.

Af Mærkedage fik vi den 25. September 50 Aars Dagen for Sorø Højskole. I den Anledning blev der afsløret en Mindesten for K. Bjerre, en Sten, der i mange Aar har staaet som Midtpunkt i Red. Martins Have. Efter J. Skovgaards Tegning var der indhugget i Stenen: Kristian Bjerre, Præst, Højskolemand, Forstander for Sorø Højskole 1888—1900, og Bjerres egne Ord: *Tvivl er Dødens og Gravens Klang, Tro er Livets og Sejrens Sang.*

Ved Siden af denne store Bautasten var der ogsaa sat to Naturstene med Fr. Martins og Peter Svegård's Navne paa, de Mænd, der havde faaet den første Højskoleundervisning paabegyndt inde i Sorø By, og som for 50 Aar siden blev flyttet ud paa den store, nybyggede Skole lige overfor Egevang med K. Bjerre som Forstander og med Fru Jutta Bojsen Møller som Højskolemor — for hende blev der paa hendes 100 Aars Dag d. 17. Marts forrige Aar rejst en Mindesten i Højskolens Have, og under de gamle Bøge var der tidligere af Forstander Dalsgaard rejst en Mindesten for Højskolelærer Lars Nielsen med hans Motto: „Søg din Styrke i din Begrænsning“ — desuden et Minde for Landinspektør Stage, som foruden at være en skattet Højskolelærer ogsaa fik Betydning som Husholdningslærer, idet han tog Husholdningskemien op som Fag og i flere Aar underviste i dette ved Lærerindeuddannelsen paa Ankerhus. — Det var gennem Sorø Højskole Vejen gik til mit Livsvirke, derfor glædede man sig over, at denne Mindedag blev fejret, og selvom man ikke selv fandt Ord, der kunde udtrykke, hvad man følte, var det dog, som man gennem den Fest fik

Lov til at være med til at takke for, hvad den Bjerreske Slægt har betydet for mig og min Gerning; men K. Bjerres Betydning for Skole og Hjem og Samfund blev smukt tolket af Pastor Vedde og Redaktør Hans Jensen, Slagelse.

Og det blev ogsaa en Mærkedag, en Højtidsdag, da Enrico Bjerre, K. Bjerres Slægtning, der er amerikansk præstestuddannet, i Roskilde Domkirke blev ordineret til Præst af Biskop Rosendal for at blive Niels Daels Medhjælper.

Underlig som Tiden iler, men mangt og meget bliver jo da ogsaa fremmet med Tiden. Vi har faaet en dansk Kosttavle frem, faaet Husholdningsundervisningens Historie trykt, faaet et nyt Oplag af „Undervisningskøkkenet“ med mange flere Type-Tegninger — et Gode, for nu bygges der jo Skolekøkkener Landet over, vist ikke alene fordi Skoleloven kræver dette gjort inden 1947, men fordi der virkelig synes at være en stadig stigende Interesse, ogsaa i Hjemmene for at faa Børnene givet en Skolekøkkenundervisning og personlig er det mig en Hjælp i det Arbejde, Undervisningsministeriet foreløbig har betroet mig: at være raadgivende ogsaa med Hensyn til Skolekøkkenundervisning paa Landet — som medfører, at jeg faar Lov til at se Tegningerne til de Skolekøkkener, der tænkes oprettet Landet over ved mindre, saavel som større Skoler — hvilket ogsaa har medført et fornøjeligt og interessant Samarbejde med Ingeniører og Arkitekter.

Da Estland for tyve Aar siden blev en fri Republik, var noget af det første man bl. a. foretog sig at oprette 30 Husholdningsskoler, idet man hævdede, at da Hjemmets og Husets Kultur er Grundlag for al Kultur, maa der lægges stor Vægt paa at udvikle den — saa kommer alt andet af sig selv.

I alle Tilfælde er det i Hjemmene, at Slægten skal finde sin Styrke og sin Glæde — Hjemmene, som er Fundament for al harmonisk Samfundsliv.

Til Danmark.

Skrevet til Husmoderstævnet 1930.

—o—

Mel.: Der ligger et Land mod den evige Sne —

*I Urtidens Mørke, i Istidens Gny,
da fødtes vort Rige i Sommerens Gry,
mens Gletcherne smelted for Solens Trav
skød Danmark, vor Moder, sin Kyst af Hav.*

*Da Bakkernes Linjer af Ishavet steg,
da Sletterne fulgte, hvor Isranden veg,
stod Solen og lo i en Sky af Guld
med Løfte om Liv til den danske Muld.*

*Snart stævnede Folk over Nylandet frem,
der byggedes Hus og der grundedes Hjem,
snart dirrede Landet af Daners Færd,
af Fredtid og Kamptid, af Plov og Sværd.*

*Men Landet, vi bar i Aartusinder frem,
blev baaret og bæres af tusinde Hjem,
og Landet, som bar os, vort Hjem blev kaldt,
dem begge vort Liv og vor Elskov gjaldt.*

*Hvor Lykke og Glæde og Kærlighed bo
blev Hjemmet og Landet vel bygget af to,
i Fællig af Kvinde, saavel som Mand
blev rejst vore Hjem og blev rejst vort Land.*

*Højt vajer i Solen et korslegnet Flag,
en rødmende Dug mod den straalende Dag,
et Mærke, for alt hvad vi Troskab svor,
for Hjemmet og Landet, hvor Daner bor.
Folmer Dam.*

Var der nogen, der spurgte til Skæret over Sorø Sø? Jeg kan forsikre Dem for, at det stadig skifter; tilmed i en saadan Grad, at det er, som om vi havde ikke en enkelt Sø, men hele 365, en ny for hver Dag i Aaret. Allersmukkest dog den Aften i Sommer, da Blussene lyste til Ære for Sorø By. — Men ogsaa Tjustrup Søen er nok et Besøg værd; maaske en Efteraarsdag ved Tadse Mølle, en Lærkesporetur til Suserup, eller en Højsommerdag ved Munkedam forbi de gamle Jættestuer ad de bratte Stier i Sønderсков.

Ingrid Saxtorph.

Traadene mellem hjem og skole.

*Hovedpunkter i et foredrag holdt ved elevmødet paa Ankerhus
af fru Leila Lange.*

—o—

I Skjoldborgs roman „Spillemandens Hjemkomst“ er der en scene mellem den fattige drengs moder og sognepræstens frue. Fruen har opdaget, at den lille Jens har store musikalske anlæg, og tager med stor energi fat for at faa disse rige muligheder udviklet -- —.

En skønne dag møder hun op i det lille hjem med drengen i stiveste puds, klæder, præstekonen har skaffet ham, og vil fortælle moderen den store begivenhed, hun selv er saa opfyldt af: Jenses videre uddannelse i hovedstaden er nu sikret, og man venter sig meget af ham.

Paa moderen virker dette saa helt anderledes, hun er kun opfyldt af dette ene, at hun skal skilles helt fra sin dreng. Det kommer til et opgør, og moderen spørger saa bønligt: „Kan han dog ikke blive herhjemme og spille?“ Præstekonen anser det for helt umuligt at give afskald paa disse uendelige muligheder for Jens, og moderen maa bøje sig.

Men den kunstnerbane, der ventede Jens, skuffede, han magtede ikke opgaven. Det var ikke talent, der manglede, men den bratte omflytning tog kraften fra den unge plante, rødderne var revet i stykker.

Man kan sommetider synes, at noget saadant sker for mange smaabørn, naar de flyttes fra hjemmet med de smaa hyggelige arbejder over i skolen. Flytningen virker paa nogen saa voldsomt, at noget gaar i stykker. Maaske tager skolen dem, men ofte paa bekostning af en vis fremmedfølelse overfor det hjemlige. Derfor er det af saa stor betydning, baade for hjemmet og barnet, om noget af hjemmets tone kan følge med over i skolen. Mange skolefolk har forstaaelsen heraf og anser betydningen af at have forbindelsestraade ud til hjemmene for vigtig og værdifuld. — For de fleste staar det dog vist ikke klart, at disse traade

lettest knyttes, hvor man ad rent praktisk vej søger at uddybe det arbejde i skolen, barnet kender hjemme fra.

Nelop her synes jeg, husholdningsundervisning er saa værdifuld. Barnet, som derhjemme er vant til at gaa og hjælpe sin mor, hører nu i skolen om dette arbejde, ser nye ting udført, og bliver opfyldt af iver efter at komme hjem og vise mor, hvad det har lært. Umærkeligt er traadene knyttet, og sammen med barnet udvikles maaske moderen og faar del i mange af de nye erfaringer paa det ernæringsmæssige omraade, hver dag bringer. Først og fremmest er her skabt en forbindelse mellem mor og barn, hjem og skole, som er af mere værdi, end nogen af parterne maaske i øjeblikket forstaa.

Arbejde er det, der stærkere end noget andet knytter mennesker sammen og hvor der virkelig er forstaaelse af at arbejde sammen, gaar det gerne fra haanden med liv og lyst. Ogsaa naar det drejer sig om ungdommen og den undervisning, de praktiske ungdomsskoler, — som der jo nelop her paa dette sted, før det helt gik op for nogen anden, har været kæmpet saa stærkt for — har dette gyldighed. At undervise de unge i det arbejde, de skal udføre i det hjem, den plads, de er i, tror jeg kan være et middel til at knytte ungdommen og de ældre sammen. Forudsætningen er, at de unge mærker interessen i det hjem, hvor de har deres arbejde, for det, der læres i ungdomsskolen; det bliver da et samtalestof mellem dem, og uvilkaarligt er det med til at forme tilværelsen i dette hjem, ved at knytte traade mellem arbejds giver og arbejder.

I at saa det praktiske arbejde sat rigtig paa plads, ligger der en stor opgave for alle jer unge lærerinder. Men er først vejen betraadt, vil I føle udviklingsmuligheder i dette arbejde, og nu gælder det saa om at følge dem videre. Vi begynder med de smaa dagligdags ting, det jævne arbejde. Vi „spiller hjemme“, og ud fra dette prøver vi at sætte os selv og vore elever stadig højere maal. Det gælder om at lære at forstaa, at det ikke blot er vor egen lille gryde, der skal koge, om fremgang skal spores. Vi maa lære de unge,

og ungdommen lære de ældre, at vor egen lille gryde gaar af kog, om ikke ilden bliver holdt ved lige fra den store fælles kedel. Og kun naar varmen herfra straalere ud paa rette maade, holdes alle de smaa gryder i kog.

Med andre ord, vigtigt er det at lære ungdommen at røre i gryden, og alligevel faar denne viden ikke virkelig værdi, før den unge føler sit arbejde som betydeligt i sig selv, men betydeligst, fordi det er et uundværligt led i hele den store samsfundshusholdning, vi alle skal leve af.

Bellahøj.

—o—

Sommerens største Oplevelse blev Bellahøj — Forberedelserne til Mindefesten for Stavnsbaandets Ophævelse og til den store Landbrugsudstilling var i sig selv festlig. Optakten, Forventningen, den naturlige Spænding og Nervøsitet for det heles Forløb samlede sig til en egen frydefuld Stemning, da Dagen oprandt med det skønneste Vejr, og Tusinder fra det ganske Land stævnede did. Fra den aarle Morgenstund pilede Hundreder af Biler mod Landets Hovedstad; og mange af dem, der havde taget Natten til Hjælp til Færden, saas lejrede i Skovbryn og langs med Grøfterkanter de sidste 50 km før København, spisende deres Mellemad under munter Samtale.

Og ude paa den prægtige høje Udstillingsplads, kranset af Storbyen med dens Taarne og Kirkespir, hvor Flagene smeldede, hvor de pragtfulde Dyr gik i Ring eller hvilede i deres Baase, mødtes Landbo med Bybo, Unge med Gamle, Fortid med Nutid, dannende et vidunderligt harmonisk Hele.

Bellahøjdagene førte saa mange kønne Oplevelser med sig. Vi fik næsten et helt lille Bellahøj hjemme hos os selv, saa mange gamle Venner, tidligere Elever med Mænd og Børn, der stoppede op for at se, hvad der var lavet siden sidst, og drøfte gamle Minder med os. Blandt de mange

kom der ogsaa en Husmandsforening hjemme fra Jylland. De havde deres egen Sangbog med, men vi syntes nu alligevel, de skulde synge vor Husmoderssang ogsaa, sang den, fik den lagt i Luften — saa en anden Forening kom nogle Dage senere og vilde ogsaa have Sangen — men inden de drog videre til Bellahøj, gik vi som saa ofte før i Kredspaa den store Plæne ned mod Søen og sang „Der er et yndigt Land“ og betagende blev det, da Mændene stod stille og blottede deres Hoved, da Ordene lød „og gamle Danmark skal bestaa“.

Køreturene baade med Bil hjemmefra og med Sporvogn fra Hovedbanegaarden var festlige, takket være det gode Humør og den fordragelige Stemning, der mødte een alle Vegne, og selve Udstillingen med sin skønne Junihave og dens Uendelighed af særlige Afdelinger var betagende; der var Landbokvindernes Telt, der var alt for lille til de mange interesserede Gæster, der var Andelsselskabernes imponerende Afdeling, de gamle Gaarde, den gl. Smedie, den gl. Skole fra Thorøje, den nye Skoletype, det fine Husmandsbrug, de historiske Afdelinger, hvor Kendtes Billeder saas, det landøkonomiske Ungdomsarbejde, Grønlændernes og Færøernes Afdeling, Hedeselskabets og Skovbrugets skønne Afdelinger, Jagtens Herligheder; der saas Videnskabens og Plantesagens Resultater, der var Høns og Bier, der var som gæstfri Nabo den flotte Bellahøjskole med sit Stjerne-kammer og moderne Skolelokaler, der var Ungdomsskolernes Telt, hvor man selv hørte til, hvor Væggene var prydede med Billeder fra de frie Skoler, og fra Højskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler og store historiske Landskabsbilleder af Troels Trier; hvor Skolefolk talte, Forstander Borup var Vært og Tormod Jørgensen sang for.

Og de Hundreder af Børn fra Brønshøj, der den første Dag kom marcherende fra deres Skole og sendte Hundreder af Balloner til Vejrs, saa Luften var som fyldt af kulørte Blomsterblade — saavel som de Hundreder af Landsbybørn, der viste deres Idræt og sang deres Sange, bidrog til at præge Stemningen, ligesom Axel Dahlerup, der som

Speaker holdt Folk à jour og i Aande og fik glemte Børn i Hus — og Svend Methling, der med sin klangfulde Røst tolkede Fortidens Historie fra Friluftscenens skønne Plads.

Og Festerne, man fik Lov til at deltage i, kastede naturligvis yderligere Glans over Bellahøjdagene. Og det blev som saa ofte før Forpagter Sonne, der skabte den rette Festbetingelse, ikke alene ved paa Forhaand at indbyde „de gamle“ til en elegant Middag paa d'Angleterre, men med sin Person og sin Autoritet, underbygget ogsaa af hans Arbejde som Sekretær ved den forrige Stavnsbaandsudstilling for 50 Aar tilbage. — Den højtidelige 150 Aars Mindefest for Stavnsbaandets Løsning d. 20. Juni, der samlede sig om den smukke, prydede Frihedsstøtte var et smukt Led i Kæden, der sluttede med en festlig Aften i Raadhuset, hvor man mødtes igen, jeg bl. a. med Hofjægmester Lüttichaus unge Datter fra Tjele, og konstaterede derved, at jeg var blevet saa gammel, at jeg havde samarbejdet ikke alene med hendes Fars Bedstefar, men jo saa ogsaa med hendes Oldefar. — var vel nok baade morsomt — og dejligt. M. L.

Husholdnings-Undervisningens Historie.

—o—

Det blev den store Landbrugsudstilling, der gav Stødet til, at Husholdningsundervisningens Historie blev skrevet — og det var for saa vidt saare naturligt, eftersom det er Landbrugets Folk, der særlig har baaret denne Undervisning frem, agtet dens økonomiske og kulturelle Værdi.

Da Landbrugsraadet indbød Kvinderne til at være med i den store Udstilling, viste det sig mest hensigtsmæssigt at samle det rent praktiske Husholdningsarbejde i en Afdeling for sig og lade Undervisningen gaa ind som et Led i Skoleafdelingen, i „Forsamlingshuset“ i Ungdomsskolernes Telt, sammen med Højskoler og Landbrugsskoler, hvor pionerende Skolefolks Billeder prydede Væggene og hvor Fru Eline Eriksens Billede ogsaa kom. Det var som noget derved fuldbyrdedes, det naturlige Samarbejde mellem de forskellige Skoleformer, hvis Maal er Oplysning for dansk Ungdom.

Men for at bevare og fastholde „Historien“ fik jeg til Opgave med tilsagt Støtte fra Landbrugsraadet at faa Husholdningsundervisningens Historie udarbejdet og trykt. De fleste Husholdningsskoler vilde ogsaa gerne være med til at tage deres Part af Udgifterne derved. Og Redaktør Fru Sofia Christensen, som gennem mange Aar forstaaende har støttet Hjemmenes Sag, gav os ogsaa denne Gang sin gode journalistiske Bistand. Og Resultatet blev den Piece, som De kender, og som begynder med Kongens Ord: „Men paa et Sted kan Kvinden ikke undværes, og det er i Hjemmene. Her kan Kvindens Indflydelse ikke erstattes; thi gennem Barnets Kærlighed til Hjemmet vækkes Kærligheden til vort fælles Hjem: Danmark“, og Artikelserien tog som Motto „Almen Dannelse kræver huslig Viden“. Bogen udsendtes i et Omslag, hvor den huslige Vej markeredes som Hovedvej, hvorfra de Biveje og Stier, ad hvilke Husholdningsundervisningen har banet sig Vej — alle føre ind mod Hjemmene, og paa hvis indvendige Omslagsside Dagligliv paa Husholdningsskolerne illustreres. Bogen blev først trykt i 10,000 Eksemplarer, som blev udsendt og uddelt. Senere tryktes et Oplag mere, hvor et Par Smaaretelser blev foretaget, et Aarstal, et Navn — og samtidig gik den i Boghandelen, for det Tilfælde, at nogle skulle ønske at købe den.

Husholdningsundervisningens Historie fik en god Presse. Den omtaltes venligt i saa at sige alle Landets Aviser, og adskillige Blade bragte selvstændige Artikler baade som 2-spaltede og som Kronik.

Svendborg Avis skrev saaledes:

„I den lille Bogs første Artikel giver Fru Sofia Christensen paa sit levende og smukke Sprog en Skildring af den huslige Kvindes Kaar under de mange Omskiftelser igennem de 150 Aar, der er forløbet siden Stavnsbaandets Løsning i 1788. Man ser for sig Stavnsbaandstidens Borgfrue med Nøgleknippet, der var et Tegn paa hendes Magt og Værdighed; man ser, hvorledes den huslige Kvindes Anseelse daler under de Omskiftelser, der tager en Del af Kvindens Arbejde fra hende for at overgive det til Fabrikkerne, og hvorledes hendes Anstrengelser for at tilbageerobre en Del af denne Anseelse ser ud til at lykkes i vore Dage“.

„Silkeborg Venstreblad“ skrev om „Bivejene“: „Lad os tage dem i Rækkefølge, da de faktisk siger allermost om den stedfundne Udvikling: Skoleøkkenundervisning for Børn, forsøgsvis i København 1897, senere indført i de fleste Købstæder, skal ifølge den nye Skolelov være indført i alle Folkeskoler 1947. Tilskud til private og kommunale Efterskoler fra 1914, kommunale Fortsættelseskursus, Den første Husholdningsskole 1895, Landboforeningernes Husholdningsaftenskole fra 1901, Husholdningslærerindeuddannelsen fra 1902 og 1905, husøkonomisk Oplysning, korte og vandrende Husholdningskursus gennem Husmandsforeningerne, De danske Husholdningsforeninger, Husmoderforeninger og Ungdoms- og Aftenskoler med lov-

fæstet Tilskud fra 1927. Alle mødes de indbefattet „Vejen ind mod Hjemmet“ i den snorlige Hovedvej 1 — den huslige Vej!

„Socialdemokraten“, der i sin udførlige Meddelelse havde medtaget flere af Bogens Billeder fra Dagliglivet, skrev bl. a., at „man faar ikke umiddelbart Indtryk af, at man i de faa trykte Sider har et *mægtigt historisk og betydningsfuldt Aktstykke* om den danske Husmoders Gerning, men noget saadant gemmer der sig alligevel i den lille Piece.“

Et Blad fastslaar, at Opfattelsen af den huslige Vej som Nr. 1 deltes af mange.

Næstved Avis skrev, at man gennem Historien fik et godt Billede af den meget store Udvikling, der paa disse Felter har fundet Sted herbjemme.

Et andet Blad skrev, at Oplysninger om ovennævnte Ting ikke tidligere har foreligget i samlet Form og derfor sikkert vil blive hilst med Glæde af alle, der søger Oplysning om disse Forhold.

Thyra Hansen.

—o—

Frk. Thyra Hansen, Skolekøkkeninspektør og Leder af Statens Kursus til Uddannelse af Skolekøkkenlærerinder, var et særpræget og værdifuldt Menneske, der fik stor Betydning for de Lærerinder, der under hendes Ledelse uddannede sig til Skolekøkkenlærerinder, — hun prægede dem, gav dem virkelig noget af den største Værdi med ud i Livet og i Arbejdet, selvom hun de sidste Aar var skrøbelig og svag.

Personlig fik jeg Lov til at dele en Del med hende, jeg er saa taknemmelig for, at jeg et Par Dage før hendes Død kunde være sammen med hende, drøfte med hende det, der laa os begge to paa Sinde.

Og jeg tænker paa de mange fornøjelige Timer, vi havde sammen paa Rejse og i „politiske Stunder“, naar Valg stod for Døren, naar Rigsdagen skulde besøges, naar vanskelige Situationer skulde klares. Vi følte os nær beslægtet paa mange Maader, var fra samme Landsdel, havde fra Barndomstiden de samme Begreber.

Og det var en stor personlig Glæde, at hun engang

betroede mig, at hvis det var nu jeg havde bejlet til hende som Medarbejder, som jeg gjorde i 1924, vilde jeg have faaet hendes Jaord.

Det, hun har betydet baade menneskeligt og pædagogisk for Skolekøkkensagen, vil vi mindes, ære og takke hende for.

M. L.

Statsministeriets Husholdningskommission.

Statsministeriet udtaler 30. April 1938: „Medens der ad forskellige Veje er ydet visse Bidrag til Kvinders Uddannelse i Husgerning, og hvad der har Forbindelse dermed, har der ikke hidtil været nogen samlet Plan for Arbejdet med saadan Uddannelse, og man har ligeledes savnet et Organ, der kunde øve en samlende Virksomhed og foranledige en Planlægning af det omhandlede Arbejde.

Husmodergerningen er af stor samfundsmæssig Betydning, af dens Udøvelse afhænger Hjemmenes, Børnenes og Familielivets Skæbne, og det maa derfor være i alles Interesse, om Kvinderne i deres Ungdom faar Adgang til den Uddannelse, der er nødvendig ved Siden af den Indsats, som Hjemmene selv kan yde. Men ogsaa for Tusinder af Kvinder, der skal forsørge sig selv ved Arbejde, vil Uddannelsesforhold og Vilkaar være af særdeles stor Betydning, og Opgaven har saaledes flere Sider og flere Maal.

Det er derfor besluttet at nedsætte en Kommission under Statsministeriet for at faa drøftet de nævnte Spørgsmaal og for at faa planlagt en Virksomhed, der styrer efter Maalet.

Kommissionen vil have at beskæftige sig med den Virksomhed, der udøves for Bevillinger, der er stillet til Raadighed under forskellige Ministerier: Undervisningsministeriet, Landbrugsministeriet, Handelsministeriet, Indenrigsministeriet og Socialministeriet, samt eventuelt fremsætte

Forslag om Tilvejebringelse af et Fællesorgan for Uddannelsen til Husassistent og Husmoder, samt Forslag til rationel Løsning af Opgaverne med skolemæssig Undervisning, Fagskoler, Husholdningsskoler o. s. v. og derfor ogsaa med Hensyn til Uddannelse af Lærerkrafter til Undervisningen.

Kommissionen tænkes iøvrigt sammensat af Medlemmer fra forskellige interesserede Ministerier samt Institutioner og Foreninger m. v., hvis Virksomhed har Betydning for det her omhandlede Omraade“. Sign. Th. Stauning.

D. 8. Juni beskikkedes dertil.

Medicinaldirektør, Dr. med. J. Frandsen, Formand, Kontorcheferne Fru E. Torkild-Hansen, Undervisningsministeriet, og H. Lage, Handelsministeriet, Fru Nina Andersen, Folketingsmedlem, Fru Karen Braae, Husholdningsraadet, Fru Karen Hessel, Tilsynsførende med Husholdningsskoler, Frk. Christa Nielsen, Skoleinspektør, Frk. Margrete Pedersen, Husholdningsskolerne, Frk. Ingefred Juul Andersen, Lærerindeforeningen, Frk. Alma Andersen, Husassistenternes Fagskole, Frk. Agnes Elgstrøm, Den Suhrske, Fru Ingeborg Richter, Husmoderforeningerne, Fru Ellen Villemoes Andersen, Husholdningsforeningerne, Fru Marie Hansen, Husmandsforeningerne, Fru Magdalene Lauridsen for Ungdoms- og Aftenskolen, og som Sekretær fungerer E. A. Koch.

Laboratiemæssig Husholdningsundervisning.

—o—

Jeg har i Aarenes Løb eksperimenteret med mange Ideer, som jeg mente kunde føre til dette Maal; men indtil de sidste Aar uden egentligt Held. Nu er jeg naaet til det Resultat, som jeg er sikker paa er rigtigt, at der enten skal knyttes grundlæggende, praktiske Arbejder til Teoriundervisningen eller gennemføres en Ændring af selve Undervisningen i praktisk Arbejde, saa den faar en mere principiel Karakter i alt Fald een eller to Dage om Ugen og paa disse Dage gives i direkte Tilknytning til Teorien.

Et Eksempel vil belyse, hvad jeg mener. Tidligere Lærerindeelever vil huske, at jeg ved Undervisningen i

Næringsmiddellære i Øvelsesskolen har givet dem Opgaver, som tilsigtede at give den teoretiske Undervisning i en anden Form end den gængse. I indeværende Aar fik en af 2det Aars følgende Opgave: „Gennemgaa ved en Klasseundervisning nogle af de vigtigste Processer ved Madlavningen“. Eleven løste den paa en udmærket Maade. Som Emne valgte hun Tilberedning af Grønlangkaal med brunede Kartofler. Hun begyndte med at sætte Halvdelen af Kartoflerne over Ilden med Skræl og Halvdelen uden Skræl. Saa lod hun Eleverne koge hver en Portion af den snittede Grønkaal, tog en Portion af Kogevandet fra og paaviste dets store Indhold af C-Vitamin. I Forvejen havde hun (6 Timer tidligere) kogt en Portion Grønkaal, og i en Del af Kogevandet derfra paaviste hun, at C-Vitaminet ved Henstanden var forsvundet. Dernæst forklarede hun Eleverne, hvad der var sket med Grønkaalen under Kogningen, Cellesprængningen, som bevirkede, at den faldt sammen og Osmosen, som bevirkede Saftudtrækningen. Kartoflerne var nu kogte. I Kogevandet fra de uden Skræl paaviste hun betydelige Mængder C-Vitamin, i Kogevandet fra de med Skræl var der næsten intet af Vitaminet. Hun viste Eleverne Forskellen i Konsistens paa de med og de uden Skræl kogte Kartofler, og i Mikroskop lod hun Eleverne se et Snit af en raa og af en kogt Kartoffel Side om Side (dette kunde ogsaa være gjort med Mikroprojektionsapparat) og forklarede Stivelsens Forklstring. Saa lavede Eleverne hver sin Opbagning, iagttog Fedtstoffets Opsugning i Stivelsen og fik det forklaret. Paa Panden smeltede hver af Eleverne nu lidt Sukker og maalte med et Termometer (naturligvis ganske grovt) Temperaturen ved Karamelliseringen. Saa brunede de Kartoflerne og fik Adsorptionsprocessen forklaret. Resten af Rettens Tilberedning foregik kort efter Timens Afslutning, og saa var Aftensmaden færdig. Hele Undervisningen varede $1\frac{1}{2}$ Time, og jeg tør paastaa, at baade Øvelsesskoleeleverne og 2det Aars pludselig forstod de gennemgaaede Madlavningsprocesser paa en ny og dybere Maade

Folmer Dam.

Aarsmødet 1938.

—o—

Naar Sommeren gaar paa Hæld, er der to festlige Dage Skolen med Forventning og Glæde ser hen til — Aarsmødedagene — og de faldt i Aar den 3. og 4. September. Dagene forud bragte Bud om de mange, der vilde glæde os med at komme, og der kom saa mange, at Salen, hvor Mødet indledes med festlig Samvær og Middag, var fyldt til sidste Plads. Af 25 Aars Jubilarer var mødt Jensine Albrect, K. F. U. K., Aarhus, Marie Jensen Bregn, Helsingør, og desuden Marga Teglbjærg og Margrete Pedersen, Hadsten, der begge saa trofast møder Aar efter Aar. Af 10 Aars Jubilarerne var Ena Thor Colb (f. Sørensen) kommet hertil fra Londen, hvor hun har sit Hjem, og fra Jylland kom Karen Nielsen, Dagmar Laursen, Thyra Jensen og Karen Margrethe Toftegaard Madsen. Desuden kom Yrsa Schiøttz-Christensen og Eli Laudrup. Modelkøkkenets Lærerinde Agnes Madsen hørte ogsaa til dette Hold.

Jubilarerne fik en extra Velkomst af Fru Lauridsen, og saa bød Folmer Dam velkommen med følgende Sang:

Mel.: Den danske Sang —

*Vel mødt til Fest under Høstens Himmel
I Børn af Skolen, vort Ankerhus,
fra Landets Ro og fra Stadens Vrimmel
fra Markens Stilhed og Byens Brus.
Vor Sal er smykket, vort Bord er dækket,
og Flaget smælder i Dagens Glans,
mod Sydens Lande gaar Svaletrækket,
mens Somren træder sin sidste Dans.*

*Velkommen under de gamle Linde,
vel mødt igen under Skolens Tag,
vi mødes atter i Haab og Minde,
vi hilser atter en Samlings-Dag.
Paa dette Sted har I smedet Vaaben
til Dagens Gerning i Dagens Strid,
for Jer staar stedse dets Døre aaben,
i Sommersol som ved Vintertid.*

*Velkommen alle! Vi samles aller
med Kammerater fra fjern og nær,
fortrolig Tale og Pigelatter
gir Fortids-Ekko blandt Havens Trær.
Velkommen blandt os, I gode Venner,
vor Skoles Ære, vort Arbejds Salt,
nu ses det aller, at vi er Frænder,
som før vi saa det, naar ret det gjaldt.*

*Saa læg i Dag jeres Slid til Side
og lev i Gensynets glade Sang,
for Søens Bølger er lige blide,
og lige skønne er Skov og Vang.
Ja, lad os dele de korte Stunder,
lad Hjertet lytte til Mindets Ord,
thi Nutids Virke i Fortid hunder,
og Fremtids Styrke af Fortid gror.*

Traditionen tro vekslede Sang og Tale paa fornøjelig Maade. Bl. a. blev der til Ære for 10 Aars Jubilarene sunget en af dette Holds muntre Eksamensviser, skrevet af Skolens daværende Lærer Aage Christensen, der nu er Konsulent og bor i Riisskov ved Aarhus.

Husholdningseleverne fik en speciel Hilsen og Velkomst gennem en af Johanne Olsens yndige Sange, der tolker Søernes Blinken, Skovenes Sus og de mange Minders Trylleri.

Senere paa Aftenen var der en lille „Optræden“ af 1ste Aars og Husholdningseleverne. Bl. a. saa vi de smaa Vitaminer fremtræde i en saadan Form, at de slet ikke var til at forveksle eller tage Fejl af.

Dagen sluttede med Fakkeldans og Aftensang i Seminariegaarden.

Søndag samledes Gæster, Skolens Elever og Lærerkårer paa Plænen foran gamle Ankerhus og hilste Morgen og Søndagen med at synge de gamle Salmer „Nu ringer alle Klokker mod Sky“, „Den signede Dag“ og „Alt staar i Guds Faderhaand“.

Efter et kort Bestyrelsesmøde mødtes man i Skolestuen til Generalforsamling.

Formanden Frk. Margrete Pedersen bød Velkommen,

mindedes Sigrid Møller, Aalborg, (Elev 1928) og Forskolelærerinde Helene Fischer (Elev 1915), der begge er gaet bort siden sidste Aarsmøde, og udtalte: „Ære være deres Minde“. Derefter gennemgik Formanden Aarsmødets Forløb 1937 og konstaterede, at Aarsmøderne var godt besøgt, og at Medlemskontingentet indkommer bedre ved Opkrævning end ved Giroblanket. Efter nogen Drøftelse vedtoges det at fortsætte med at opkræve Medlemskontingentet ved Aarskriftets Udsendelse. Formanden meddelte, at „Husholdningsundervisningens Historie“ var udsendt gratis til Medlemmerne.

Regnskabet fremlagdes og godkendtes.

Ved Bestyrelsesvalget stod Ingeborg Meyland-Smith, Odense, Ingefred Juul Andersen, Ejby, og Gudrun Hansen, Tystofte, paa Valg. De to førstnævnte genvalgtes. Fru Paula Hansen (f. Egemose) nyvalgtes, da Fru Hansen, Tystofte, ikke ønskede Genvalg.

Bestyrelsen bestaar endvidere af Marga Teglbjærg, Alice Dittmann, Marence Tarp og Margrete Pedersen. Sidstnævnte genvalgtes som Formand.

Af Revisorerne genvalgtes Oda Clausen, København. Desuden er Fru Hilda Christiansen (f. Geertsen) Revisor.

Under Eventuelt omtalte Fru Lauridsen Husholdnings-sagens Historie og denne lille Bogs Tilblivelse, det nye Hæfte om Undervisningskøkkener paa Landet, og Kosttav-lens Brug og store Nytte.

Fru Agnes Eliasson fortalte om den interessante Have-brugskongres i Berlin, som hun havde deltaget i, og Folmer Dam omtalte Forsøgene med Raasyltning og Henkogning og Undersøgelser vedr. Æbler og Tomater.

Generalforsamlingen sluttede Kl. 12, og man samledes til Middag i Salen, hvor Formanden Frk. Margrete Pedersen takkede Ankerhus, ikke alene for de gode Aarsmødedage, men ogsaa for, hvad man har hentet af Nyt og af Styr-kelse til Arbejdet Aar efter Aar.

Om Eftermiddagen holdt Fru Lejla Lange, Odense, et udmærket Foredrag, som findes refereret andet Sted i Aarskriftet.

Dermed var det egentlige Møde sluttet, men en Del af Gæsterne hyggede sig dog en lille Tid endnu, der hvor de nu følte sig mest hjemme. To hyggelige og gode Dage var forbi og — „Mindet lader som ingenting, men er dog et lønligt Kildespring“.

M. T.

Syd paa — og Nord paa.

—o—

Sommeren 1938 var for mig et Rejseaar med mange Oplevelser og megen nyttig Lærdom.

Først gik det Syd paa den 10. August til XII internationale Gartnerkongres, som afholdtes i Kroall-Operaen i Berlin og varede 6 Dage, med stor Tilslutning fra 52 forskellige Nationer.

Hvert Land havde sit Banner hejst udenfor Operaen, og det gav straks Indtryk af noget festligt og noget stort.

Et halvt Aar før Kongressen var indkaldt Beretninger om forskellige Fag fra de forskellige Lande. Jeg havde Opgaven at skrive om 1) Krydderplanter og Lægeurters Dyrkning i Danmark, og 2) Kemisk Konservering.

I første Opgave skrev jeg om Kulturen af Opiums-Valmuen, som i enkelte Aar har omfattet indtil 200 Hektar Land, og som derfor maa siges at være blandt de vigtigste Lægeplanter i dansk Dyrkning.

Begge Afhandlinger befandtes værdige til Optagelse i „Sammendrag af Generalberetninger“, d. v. s. blev Genstand for Omtale og Diskussion paa Kongressen.

Det var ret mærkeligt at sidde der som Tilhører og paa 4 Sprog (Tysk, Engelsk, Fransk, Italiensk) høre sit Navn og Manuskript brugt i heftige Debatter.

Medicinmændene havde nemlig Temperament, og i forvejen var Temperaturen subtropisk, og Auditoriet var udsmykket som „Rosen-Sal“, hvor Tusinder af Rosers Duft næsten var lige saa bedøvende som Opiummen, der gav Anledning til den hede Debat.

Det var næsten at forudse, at Emnet Konservering ogsaa havde stor Interesse og kunde kalde Gemytterne frem. Som Tilhørere saas Professor Sabalitscka, der er meget interesseret i kemisk Konservering, Direktør for Dahlems Konserveringsskole Dr. Alfred Mehlers, og Hus-holdningslærerinde Frk. Irene Rasmussen (Ankerhus 36), der en Tid har været Assistent hos Professor Sabalitscka.

Det var en stor Oplevelse at færdes mellem saa mange Nationers Folk. Vi Nordboer blev særlig allierede med Jugoslaver af Slægten Kafol og Priol, og det før saa fremmede og fjerne Land er nu for os som et Venneland, vi maa besøge engang.

Da Kongressen var Slut i Berlin, ferierede ca. 200 Deltagere sammen i 3—4 Dage med at rejse til Wiesbaden, Geisenheim ad Rhinen til Koblenz — og videre til Essen, hvor den store Blomsterudstilling var Rammen om et „Garden Party“, hvor alle Kongresdeltagere fra Berlin samledes — for at skilles, og saa var Kongressen forbi. —

Nordpaa gik det den 8. Oktober. Maalet var her at studere Konservering ved *Hermetikindustriens Laboratorium i Stavanger*.

Ogsaa denne Rejse blev noget særligt, for vel havde jeg hørt om dette Forskningsinstitut, men det var over alle Forventninger. Smukt, stort, videnskabeligt, praktisk, tilgængeligt, og hele Ledelsen meget elskværdig indstillet.

Laboratoriets Arbejde gaar ud paa den ene Ting, at forbedre Hermetikindustriens *Metode* og *Varer*, og til dette Formaal findes kemiske, fysiske, biologiske og bakteriologiske Laboratorier, Forsøgskøkkener, og en lille Konservesfabrik for Prøvekogninger, alt sammen tilset af dygtige, unge Videnskabsmænd og Ingeniører med Direktør Dr. Guldbrand Lunde som Leder. —

Stavanger har ca. 100 Stk. Konservesfabrikker for Fisk, men en stor Del af denne nedlægges i Tomatpurè, der er under stadig Kontrol for C Vitamin, Tørstof o.s.v. Laboratoriet arbejder dog ogsaa med Frugt- og Grøntsagskonserves, og her er værd at bemærke, at det ikke alene er den rigtige

Kogning, men den rigtige *Sort*, der afprøves, og de anerkendte, bedste Sorter er de eneste, der maa forhandles, og Sortsnavnet maa være angivet paa Etiketten.

Et Standardiseringsforbund bestemmer og sender disse Regler ud til Fabrikerne, samt indkalder Fabrikanterne til Møder om disse Spørgsmaal. Standard-Frugt, d. v. s. billig Frugt selv til Nord-Norges frugtfattige Egne findes ogsaa af Hensyn til Folkeernæringen. Der var meget at lære i Norge. Deres Landbohøjskole i Aas gør en stor Indsats for Most af alle Frugtarter. Deres Statskonsulent Frk. Quiller indretter f. T. Laboratorier paa Stabekk for derigennem bl. a. at hjælpe den hjemlige Konservering. Det var ikke noget helt forkert Motto, som stod over den norske Udstilling. „Vi kan“. —

Fra Stavanger tog jeg en Tur Syd paa, ud paa *Jæderen* og besøgte her Skolekøkkenlærerinde Frk. Stokkelands Hjem (Ankerhus 37), en herlig Bondegaard, tjældet med skønne, hjemmevævede Tæpper. Paa Vejen til Oslo, over Bergen, oplevede jeg Snestorm ved Finse, der ligger saa højt at ingen Trævækst følger med, men kun nøgne Fjelde og Sportshytter — Vandfald og Elve ses, men sydpaa var Norge i sin Efteraarsdragt, — og som Helhedsindtryk staar — et dygtigt, et skønt — et vældigt Norge.

Agnès Eliasson.

Fælles Vej,
 fælles ja og fælles nej,
 fælles Hjem i Troskabs Skygge,
 fælles Sorg og fælles Lykke,
 to i Kærlighed at bygge,
 bedre Vej, der gives ej.

Fælles Vej,
 fælles ja og fælles nej,
 fælles Land i Lovens Skygge
 til de smaa og Folkets Lykke,
 op i Fred sit Land at bygge,
 bedre Vej, der gives ej.

Fælles Vej,
 fælles ja og fælles nej,
 til Guds Hus og Vingers Skygge,
 fælles om Guds Naades Lykke,
 evig sammen, der at bygge,
 bedre Vej, der gives ej.

K. Bjerre.

Ungdoms- og Aftenskolen.

—o—

Ifølge de Beretninger, der til $\frac{1}{12}$ 38 er indkomne vedr. Husgerningsundervisningen i 1937—38, har der været undervist 18,339 Deltagere i 1046 Hold af 330 Lærerinder, desuden 610 Deltagere i 36 Hold i Sommerhalvaaret.

Af disse 1046 Hold er:

667	Hold undervist i Skolekøkkener (20 % paa Landet),
46	” ” i Skolestuer,
181	” ” i Forsamlingshuse,
82	” ” i private Hjem,
70	” ” andre Steder.

Af de 18,339 Deltagere var:

8811	mellem 14 og 18 Aar
6734	” 18 og 25 ”
2779	over 25 ”
15	ikke opgivet.

5676	var Døtre af Landmænd,
3021	” ” ” Haandværkere,
2879	” ” ” Arbejdere,
1518	” ” ” Handlende,
1463	” ” ” Tjenestemænd,
3109	” ” ” Andre,
673	ikke opgivet.

5346	var hjemme,
7027	” i tjenende Stilling,
3977	” paa anden Maade selverhvervende,
1904	” gifte,
85	ikke opgivet.

346	Kursus er afholdt af Kommuner,
362	” ” ” af Husholdnings- og Husmoderf.,
169	” ” ” af Landbo- og Husmandsforeninger,
69	” ” ” af Aftenskoleforeninger,
50	” ” ” af Arbejdernes Oplysningsforbund,
50	” ” ” af Private og Andre.

I Aaret	1931—32	har der været	328	Hold med	5781	Delt.
”	1932—33	” ” ”	486	” ”	9145	”
”	1933—34	” ” ”	523	” ”	9648	”
”	1934—35	” ” ”	637	” ”	11599	”
”	1935—36	” ” ”	806	” ”	14456	”
”	1936—37	” ” ”	930	” ”	16421	”
”	1937—38	” ” ”	1046	” ”	18339	”

Undervisningen fordeler sig paa de forskellige Amter saaledes:

Københavns Kommune		89	Hold med	1924	Deltagere
Frederiksberg	"	33	"	"	541
Københavns Amt		54	"	"	975
Gl. Roskilde	"	21	"	"	399
Frederiksborg	"	32	"	"	528
Sorø	"	36	"	"	644
Holbæk	"	61	"	"	877
Præstø	"	38	"	"	694
Bornholms	"	6	"	"	139
Maribo	"	56	"	"	888
Odense	"	38	"	"	705
Svendborg	"	54	"	"	825
Assens	"	18	"	"	311
Aalborg	"	38	"	"	740
Hjørring	"	43	"	"	680
Viborg	"	41	"	"	729
Thisted	"	36	"	"	673
Randers	"	47	"	"	973
Aarhus	"	33	"	"	644
Skanderborg	"	44	"	"	828
Vejle	"	63	"	"	1069
Ringkøbing	"	32	"	"	551
Ribe	"	81	"	"	1162
Sønderjylland	"	52	"	"	840

Af de 330 Lærerinder, der har undervist i Husgerning i Ungdoms- og Aftenskolen var 256 eksaminerede Hus-holdningslærerinder og 74 Skolekøkkenlærerinder. 33 Læ-rerinder har været ansat som Fælleslærerinder og desfor-uden har der været 16 Lærerinder, der har haft over 400 Timer, og saaledes ogsaa kunde have været antaget som Fælleslærerinder.

Hjemmenes Forbund.

—o—

De Mænd og Kvinder, der i sin Tid sluttede sig sammen i et „Hjemmenes Forbund“ for derigennem at være med til at værne og støtte det dyreste, en Slægt, et Samfund, et Land har: dets Hjem — har da haft den Glæde, at de Opfattelser, de repræsenterede, dog synes at vinde frem i stedse stigende Grad; men da dette Forbund ikke er en almindelig Forening, som har sit aarlige Kontingent at støtte sig til, vil det heller ikke kunne udgive sit eget Blad til Sta-dighed — maa nøjes med at lægge „Tanker og Opfattelser i Luften“ — men Fru Edith Friberg, Sorø, modtager fremdeles gerne Bidrag og Tilslutning til „Hjemmenes Forbund“.

Til Lærerinder i Ungdoms- og Aftenskolen.

—o—

Som Konsulent vedrørende Husgerningsundervisningen i Ungdoms- og Aftenskolen vil jeg hermed gerne henstille til Dem, at De saa snart som muligt, bedst fra Undervisningens Begyndelse, giver Eleverne et Indtryk af, hvilke Krav, der ernæringsmæssigt maa stilles til en god og sund Kost. Gennem „Dansk Kosttavle“ og den korte Ernæringslære i Kostberegningebogen vil det være forholdsvis let at skitsere en saadan, og ved at udnytte Exemplerne, der er angivet, vil De faa et naturligt Grundlag for Oversigt og Beregninger, og De bør *hver Dag* enten i Forbindelse med den mundtlige Forklaring over Maden, der skal tilberedes, eller inden Dagens Undervisning afsluttes, repetere og fastslaa, hvad man denne Dag har faaet, der kan være med til at *fremme* en god, økonomisk og sundhedsmæssig Kost. Det kan maaske bedst gøres ved, at man spørger sig selv, og lader Eleverne, gennem den Elev, der er „Husmoder“, gøre det samme. Saa maa hver „Familie“ selvfølgelig have sin Kosttavle. Bedst var det naturligvis, om hver Elev havde den, men en Del af Oplysningerne har de jo ogsaa i den særlige Bog til Indskrivning og Kostberegning.

Ved daglig at udnytte Kosttavlen, vil Eleverne efterhaanden faa et naturligt og rigtigt Begreb om det egentlige, saa man friere kan arbejde med „finere Madlavning“, med hvad der hører Søndage og Festdage til. Derfor vil den kunne blive en god Hjælp til Fremme af en sund, dansk Levemaade, hvilket jo maa være Forudsætningen med Statens Tilskud til Husholdningsundervisningen saavel i Barne-, Ungdoms- og Aftenskolen som i Fagskolen.

Dansk Kosttavle, som Husholdningsorganisationerne gennem deres Konsulenter har udarbejdet i Forbindelse med Folmer Dam og Professor Ege, har bl. a. den Fordel, at Enhedssystemet fra „den voksne Mand“s Forbrug er nedsat til et „Kvindeforbrug“, d. v. s. til en voksen Person med et mindre Forbrug, saaledes at Forbruget i visse Tilfælde skal forhøjes i Stedet for som tidligere nedsættes, hvilket psykologisk virkede forstemmende — desuden er den i Kosttavlen foreslaaede Grundkost ogsaa værdifuld at have som Udgangspunkt, da man herfra kan supplere, hvad der ogsaa undervisningsmæssigt set kan være hensigtsmæssigt at tage frem.

I Tilfælde af, at Elever bliver forhindret i at følge Undervisningen flere Gange, f. Eks. paa Grund af Sygdom, bør Lærerinden selvfølgelig sørge for at give disse en Oversigt over, hvad der er gennemgaaet, hvilket naturligt sker i Form af Repetition sammen med de andre Elever. Hvis nogle af Eleverne har været med tidligere bør disse arbejde i Hold for sig, der dog kan arbejde med det samme som de andre Elever blot „paa en anden Maade“.

Ved 1ste Aars Undervisning bør man selvfølgelig særlig dvæle ved *Regler* for praktisk Husgerning, Kogning, Stegning, Bagning m. m. Ved 2det Aars Undervisning bør der gives et mere indgaaende Kendskab til Madens Raaprodukter (gennem Næringsmiddellære), og 3die Aar bør Undervisningen naturligt omfatte Husførelse og de i et Hjem særligt forekommende Forhold som Syge- og Barnepleje, Diætmad, Konservering, Vask, Tøjbehandling m. m.

Af Hensyn til den i Øjeblikket paa Landet værende Vanskelighed paa Grund af Mund- og Klovesyge, vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at hvis der i Ungdoms- og Aftenskolen er indtegnet et normalt Hold paa mindst 12 Elever vil det nødvendige Gennemsnitstal paa 10 kunne opretholdes, selvom f. Eks. 4 af lovlige Grund bliver forhindret i at deltage i Undervisningen de 4 første Gange, naar saa mindst 12 møder de følgende 4 Gange, men hvis uforudsete, undskyldelige Forsømmelser indtræffer, vil disse sikkert blive taget til Følge ved Beregningen efter Kursusets Slutning; et større, tilmeldt Antal vil jo altid formindske Risikoen for at komme ned under det lovbefalede Gennemsnitstal paa 10 Elever.

Hvis De faar Lejlighed til at være med til at indrette Skolekøkkener, læg saa Mærke til de Bemærkninger, der findes i 2den Udgave af Pjecen „Undervisningskøkkenet“.

Kursusplaner m. m. skal jeg efter Anmodning gerne sende Dem.

Husk saa, at Husholdningsundervisningen ogsaa bør have kulturelt Formaal. Derfor tag Tid til ogsaa at begynde og slutte med Sang.

November 1938.

Magdalene Lauridsen.

Den omtalte Kosttavle faas lettest gennem Svegårds Boghandel og koster kun 50 Øre. Ved Køb af 50 Stk. faas 10 Stk. extra. Der faas ogsaa Pjecen „Undervisningskøkkenet“, Pris 1 Kr.

Med Henblik paa Fortsættelsesundervisning i Ungdomsskolen har jeg anmodet Frk. Martha Sahl om at udgive sine 25 Køkkenregler, der faas for 1 Kr.

I Pjecen

„Undervisningskøkkenet“ siges:

Til en Skolekøkkenafdeling hører: Køkken, Spisekammer, evt. Vaske- og Tørrerum, Garderobe, Toilet samt Lærerindeværelse (dette kan tillige benyttes til Undervisning i Stuepigegerning).

Køkkenet skal helst være saa rummeligt, at det Antal Elever, man regner med skal undervises, kan faa saavel Enkeltmandsundervisning som Familieundervisning. Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt, at der kan indrettes Siddepladser, hvorfra Lærerindens Forevisning let kan overses af samtlige Elever. Dette sidste vil ogsaa være praktisk af Hensyn til Demonstrationer for Voksne.

Enkeltmandsundervisning (ogsaa kaldet Laboratorie- og Klasseundervisning) er en Undervisning, hvor Eleverne samtidig og sammen med Lærerinden udfører samme Arbejde f. Eks. Opvask, Dejlægning, Skrælning og Kogning af Kartofler, Rensning og Stegning af Fisk o. s. v. — Eleverne maa hertil hver have sine egne Redskaber og egen Bord- og Kogeplads, bedst i særlige Undervisningsborde (Borddiske). — I Mangel af særlig indrettede Undervisningskøkkener er „Bordkøkkener“ hensigtsmæssige at benytte. (Ogsaa til Enkeltmandsundervisning).

Ved Familieundervisning deles Eleverne i Grupper og faar hver sit Nummer med sit bestemte Arbejde, som skiftes efter hver Lektion.

Til Familieundervisning maa findes:

Kogested og Ovn	} eet for hver „Familie“
Køkkenbord og Vask	
Arbejds- og Spisebord	
Skabe til Porcelæn og Redskaber	

Til hver Elev, (saa mange som Køkkenet er indrettet til) maa der, anbragt i Smaaskabe, findes følgende Arbejdsredskaber:

1 em. Gryde med Laag	1 Spækkebræt
1 Kasserolle med Laag	1 Maaleske
1 Stegepande	1 Skrællekniv
1 Gryderist	1 Jerngaffel
2 Skaale af forskellig Størrelse	1 Pandekniv
1 Decilitermaal	1 Dejgskraber
1 Tallerken (emallieret)	2 Grydeskeer
1 Par Kopper	1 Piskeske

Hvor man ikke har Spiseservice til Familieundervisning, maa der tillige anskaffes:

1 dyb Tallerken	1 Gaffel	1 Par Kopper
1 flad Tallerken	1 Bordkniv	1 Glas
1 Spiseske	1 Teske	

Af Inventar vil det ligeledes være nødvendigt at have forskellige Redskaber til fælles Brug.

Hvor Pladsen tillader det, vil det være af Betydning for de videregaaende Elevers selvstændige Arbejde at faa indrettet „Hjemmekøkkener“, eet eller flere, som udstyres i Lighed med almindelige Køkkener til smaa Beboelseslejligheder.

Ved det selvstændige Arbejde kan man klare sig med de fra 1916 kendte „Bordkøkkener“

Bemærkninger

vedrørende Indretning af Skolekøkkener.

Et Skolekøkken til Undervisning af ca. 24 Børn bør ikke være under 6×8 m, og i det hele taget maa Størrelsen nødig gøres mindre, selv om der er færre Børn. Rumets Højde bør være som i almindelige Klasseværelser (mindst 3,15 m), men kan, hvor særlige Forhold gør sig gældende, gøres noget mindre, dog aldrig under 2,50 m. I Modsætning til almindelige Klasseværelser maa et Skolekøkken gerne have Vinder til flere Sider, saadan at der bliver saa lyst som muligt i alle Dele af Rummet.

Bemærk!

1. Skolekøkkenet bør være *lyst*, venligt og let at ventilere — og det bør saa vidt muligt udstyres med de Ting, som det ogsaa kan være praktisk at have i ethvert Hjemms Køkken.

2. *Gulvet* maa være let at renholde og rart at færdes paa. Godt ferniseret Bræddegulv eller Linoleum er at foretrække. Betongulv, Flisegulv o. l. bør undgaas.

3. *Væggene* bag Vaske- og Kogepladser bør beklædes med Fliser eller andet haardt Vægmaterial, eller ogsaa oliemales i ca. en halv Meters Højde. Den øvrige Væg kalkes eller limfarves lyst.

4. *Vandledning og Afløb* til Installation af Køkkenvaske og Haandvaske skal forefindes.

5. *Opvasksteder* bør findes til hver Elevgruppe (Familie), og det er praktisk i Køkkenet at have en Raa-jernvaske, hvor Gryder o. l. kan gøres i Stand: ligeledes er det rigtigt at have et Opvaskbord med dobbelt Vask af Zink eller rustfrit Staal. Ved alle Vaske

maa der i det mindste være een fast Opvaskebakke, der paa de udvendige Sider har en ca. 1½ cm. ophøjet Kant (Vulst) beklædt m. Zink eller Staal, bedst fastgjort paa Køkkenbordet.

N.B. Zinken maa være af stærk Kvalitet.

6. *Komfur* til Brænde, Koks el. lign. bør opsættes i alle Skolekøkkener hvor det er gør ligt. De anbringes saa vidt muligt fritstaaende, saaledes at der kan arbejdes ved 3 Sider, og de kan praktisk forstørres med en Jernplade ind mod Skorstenen. Komfuret kan ogsaa visse Steder hensigtsmæssigt anbringes midt i Køkkenet og saa lede Røgen gennem en Gulvkanal hen til Skorstenen. — Der maa mindst være Adgang til Kogeplads to modsat beliggende Steder i Undervisningskøkkener.

Gas er almindeligvis til Enkeltmandsundervisning det mest praktiske at have. Paa Steder, hvor der ikke findes Gasværk, vil Flaskegas kunne anvendes.

Elektricitet bør af Hensyn til en videregaande Undervisning i Skolekøkkenet installeres. En elektrisk Bageovn bør i alle Tilfælde findes — og det kan ogsaa være rigtigt, om en af „Familierne“ skiftevis arbejder med elektr. Kogeplader.

7. *Skabe*, hvori Spisevarer opbevares, maa være forsynet med Ventil, ogsaa ud gennem Muren. — Hvis Skabe til Service og Køkkenredskaber kan indbygges i Væggen, vil det være praktisk baade af Hensyn til Plads og Renholdelse. — Skabsdørene kan i visse Tilfælde være hensigtsmæssige at have som Skydedøre, der kan skydes til Siderne eller opefter. — Ligeledes kan det være hensigtsmæssigt at have høje Skabe delt i Overskab og Underskab, eventuelt med en Skuffe. Porcelænsskabe kan gøres pyntelige med Glas i Døren. — Elevernes Redskaber til Enkeltmandsundervisning anbringes under Kogebordene eller i nummererede Smaaskabø paa ca. 40 cm i Kolonner fra 6 til 12. — i visse Tilfælde kan det være praktisk, at Skabshylder kan trækkes ud som Bakker, og igen at have smaa Skabsbakker med Kant til at lægge Knive, Galler og Skeer i. Hvor Køkkenet benyttes til Undervisning af baade Børn og voksne, bør Forraadskamre eller -skabe ved Hjælp af Tremmevægge el. lign. deles i Afsnit, der hver for sig kan aflaaes.

8. *Porcelæn*: Tallerkener Kopper m. m. anbefales det at tage i hvid eller gullig Farve af et stærkt Materiale, som altid let vil kunne kompletteres. Dette Porcelæn vil kunne danne et praktisk Grundlag ved Dækning af et større samlet Bord, det kan da suppleres festligt med Terriner, Fade, Skaale, Kander m. m. i forskellige Mønstre og Farver.

9. *Vægtavle* til Opnotering af Opskrifter, Retter, Priser o. s. v. skal forefindes. I Mangel af Vægplads dertil kan benyttes et Tavleskab med Sidefløje.

10. Arbejdsborde, Kogepladser maa være i passende *Højde*.

Kort Beretning

om Skolekøkkenundervisningen for et Hold Skolebørn paa Ankerhus i Sommerhalvaaret Maj—November 1938.

Undervisningen har omfattet 20 Gange a 3 Timer, ialt 60 Timer.

I praktisk Madlavning er gennemgaaet:

1. Havregrød m. Kærnemælk.
 2. Kogte Kartofler m. Persillesauce.
 3. Bagning af Horn og Snegle — Tillavning af Cacao.
 4. Kold Mannagrød m. Saftsauce.
 5. Æggekage m. Flæsketerninger.
 6. Brødgrød m. sød Mælk, Grønsager m. jævnet Smør.
 7. Kartoffelsuppe med Franskbrødsterninger, Jordbær.
 8. Stegt Flæsk m. stuede Kartofler og grøn Salat.
 9. Tynde Pandekager m. Rabarberkompot.
 10. Hakkebøf m. Kartofler, brunede Løg og grøn Salat.
 11. Rundstykker m. Smør og The.
 12. Frikadeller m. stuede Gulerødder.
 13. Stegte Sild m. Pillekartofler, opbagt Sauce.
 14. Sagovælling m. Kanelsukker — Æbleflæsk.
 15. Vandrisengrød m. Æbler og sød Mælk — Biksemad m. Salat.
 16. Kærnemælkssuppe m. Pærer — Grønlangkaal m. kogte halve Æg.
 17. Kartoffelmos m. Flæsketerninger — Æblegrød m. sød Mælk.
 18. Urtesuppe — Risengrynsklatter.
 19. Bankekød m. Kartofler og raa Hvidkaalssalat.
 20. Smaa Formkager, Æblekage, Chokolade og Kaffe.
- Desuden har alle Eleverne hver bagt et Franskbrød og en Portion Smaakager (Pleskner).

NB. De første 14 Gange foregik Undervisningen som Klasseundervisning (Enkeltmandsundervisning), de næste 5 Gange som Familieundervisning, og sidste Gang (til Afslutningen) dels som Enkeltmands- og dels som Familieundervisning.

I Rengøring er gennemgaaet:

1. Opvask. 2. Almindelig Renholdelse og Orden i et Køkken.

I Teori er gennemgaaet og nedskrevet som Diktat:

Udgifter i et Hjem — Køkkenregler — Borddækning — Opvartning — Bordskik — Opvask.

Endvidere har Børnene faaet fortalt om de vigtigste *Næringsstoffer* og faaet Kendskab til de almindelige *Varegrupper*.

Opskrifter og Forklaringer er indført i en Bog med Blæk.

Udgifterne har været budgetteret til 25 Øre pr. Gang pr. Barn — 5 Kr. for et halvt Aar.

Udgifterne har regnskabsmæssigt beløbet sig til for 20 Børn:

Til Madvarer.....	73,64 Kr.
„ Brændsel, anslaaet til ..	20,00 „
„ Rengøringsmidler o. a. .	6,36 „

Ialt 100,00 Kr.

I Undervisningen indgaar i næste Halvaar:

1. Morgenretter (Sammenlig.) Mælk og Brød, Brød, Brødsuppe, Kaffe (F).
2. Byggrynsødsuppe, Spegesild m. Løgsovs (E).
3. Sødgrød, Kartoffelsalat (F).
4. Skolemad (dels F, dels E).
5. Kærnemælksbrødsuppe, Urtefricasse (F).
6. Kogt Klipfisk m. Kart., Gulerødder, Sennepssovs, Æblerasp (F).
7. Formkager, Cacao (E).
8. Risengrød, Pebernødder, Juleknas (dels F, dels E).
9. Gule Ærter m. Kart., Pastinakker (F).
10. Mælkesuppe, Kødrand, br. Roer (F).
11. Gullasch m. Macaroni, Hvidkaalssalat (F).
12. Fastelavnsboller m. kogt Mælk (E).
13. Grønkaalssuppe, Risblomst (F).
14. Stegt Flæsk m. stv. Kart. (F).
15. Spejlæg, brasede Kart. (E).
16. Irsk Stuvning (F).
17. Saftsuppe m. bagte Boller (E).
18. Æblesuppe, Plukfisk (F).
19. Stegt Lever, Kartoffelmos, revne Gulerødder (E).
20. Russisk Dessert eller anden Dessert (E).

Bagning: Rundstykker, groft Hvedebrød, Tvebakker, Havremakroner, Forskelligt: Rødbedesalat, Kærnemælksost, Marmelade, Sildesalat.

Ved al Børneundervisning gælder det om at faa lagt en Grund, der kan bygges videre paa. Dette gælder ikke mindst Undervisningen i Skolekøkkenet. Man bør gaa frem med smaa Skridt, aldrig jage paa og stadig gentage.

Man maa ogsaa passe paa kun at tage Opgaver frem, som Børnene kan magte, og selv de enkleste Arbejder har deres Interesse.

Maalet er, at Børnene lærer at arbejde nøjagtigt, pænt og nogenlunde sikkert, saa de i Hjemmene og Ungdomsskolen kan gaa videre.

Inger Marie Guld.

Skolekøkkenets Renholdelse.

—o—

Landet over er man i Gang med at indrette nye, ofte kostbare Skolekøkkener til Brug for Undervisningen i Barne- og Ungdomsskolen. Lige saa vigtigt det er at anvende de mest hensigtsmæssige Materialer til Køkkenborde, Vaske, Gulve o. s. v., lige saa vigtigt er det, at de, der har Ansvaret for Køkkenerne, behandler dem paa en saadan Maade, at Tingene foruden at holdes rene, bevares smukke saa længe som muligt.

De Materialer, der anvendes i Skolekøkkenerne, er meget forskellige og kræver hver sin specielle Behandling.

Ubehandlet raat Træ (Bøg, Pitch-pine og Fyr) skures med Sæbevand og en blød Børste. Der skylles grundigt efter i rent koldt Vand. Varmt Vand gør Træet graat. Naar Bordpladerne er næsten tørre, gennemgrides de paa langs af Træets Aarer med en grov, strikket Bomuldsklud, det gør Overfladen glat og blank. Raat Træ kan bleges med en Oxalsyreopløsning (1 Thsk. — 1 l Vand).

Ferniserede og lakerede Ting behandles daglig med en Afvaskning i rent Vand (eventuelt Sæbevand og Afskylning med rent Vand). Gulvet holdes pænere og Fernissen styrkes ved en let Mopning.

For alle ferniserede Gulve gælder det, at de ikke maa slides for tæt, da de saa er vanskeligere at fernisere jævnt, og Træet kan let flosse. Fernis kan ikke binde, naar der efter Skuringen er den mindste Smule Soda eller Sæbe tilbage, altsaa hvis Gulvet har basisk Reaktion. Man kan derfor tilsætte lidt Eddike (2 dl — 5 l Vand) til sidste Hold Skyllvand. Gulvet maa tørre mindst 6—8 Timer inden Ferniseringen. Fernissen gnides grundigt ind i Gulvet i tynde Lag med en Klud, til Gulvet er mættet. Et eller flere Lag Lak vil gøre Gulvet haardt og mere slidstærkt. Før Brugen vaskes Gulvet over med koldt Vand.

Lakerede Møbler og Vægplader (Celluloselak giver den haardeste Overflade) aftørres med Vaskeskind opvredet i rent Vand, og til grundigere Rengøring kan afvaskes med Petroleumsvand (f. Eks. 2 dl Petroleum — 5 l Vand), Petroleum skader ikke Lak eller Maling. For at faa Tingene blanke, eftergrides med en blød Klud. Lakerede Ting kan ogsaa poleres med Polermiddel, det vil imprægnere Lakken.

Linoleum paa Gulve holdes bedst ved Boning eller ved alm. Gulvvask, og maa da have et tyndt Lag Linolie engang imellem.

Expanko el. Korkpladegulve bør inden Brugen mættes med Fernis iblandet $\frac{1}{10}$ Terpentin, da selve Materialet er blødt og porøst (efter Anvisning af Astrid Stoumann i „Husligt Arbejde“). Behandles derefter som ferniserede Gulve.

Gummi holdes bedst ved Vask med koldt eller lunkent Vand og til grundigere Rengøring med Sæbevand. Pletter fjernes med Soda eller Skurepulver. Gummi taaler ikke stærk Varme og opløses af Olier, hvorfor disse Gulve aldrig maa moppes, bones el. zinoleres.

Fliser rengøres nemmest med Sæbevand el. rent Vand og Skurepulver. Rustpletter og Rande fjernes med Eddike og Salt el. fort. Saltsyre.

Terrazzo renholdes ved Skuring med Sæbevand. Men Terrazzo opløses af selv svage Syrer, hvilket man maa være opmærksom paa, særlig hvis det anvendes til Vaske, da mange Madrester er syreholdige. Vaskene vil hurtigt blive ujævne og derved modtagelige for Snavs. Terrazzo bør af og til behandles med Linolie.

Raajern bruges navnlig til Vaske til de grovere Køk-kenting samt til Komfurplader. Raajern rengøres med hedt Sodavand og maa tørres grundigt, da det let rustet. For at undgaa, at det rustet, kan man indgnide det med Konsistensfedt. Rustpletter fjernes med Petroleum.

Rustfrit Staal, der særlig anvendes til Opvaskeborde og til Dobbeltvaske, som af Hensyn til Vandforbrug ikke maa være for store — afvaskes blot i almindeligt Sæbevand.

Zink kræver daglig Skuring med Sodavand, Sæbevand eller Skurelse (1 Del Sæbe -- 2 Dele Sand, event. Soda). Vil man holde Zink blankt, kan man, naar det er tørt, pudse med Pimpsten og Avispapir.

NB. Zinkbaljer og Spande er et udmærket Arbejdsma-teriale for Børnene i Skolekøkkenet.

Køkkenernes Rengøring bør foregaa med Omhu, man kan have Behov for de forskellige Materialer at gøre sig fuldstændig klart, hvilke Rengøringsmidler de taaler, saa man ved Rengøringen opnaar det ønskede, nemlig foruden en Rensning ogsaa opnaar at styrke Materialerne og derved bevarer de smukke, nye Skolekøkkener.

Annemarie Cornell.

Af nye Bøger har Aaret bl. a. ogsaa givet:

Folmer Dan: Madens Raaprodukter. — Rich. Ege: Kortfattet Er-næringslære. — Martha Sahl: 25 Køkkenregler. — Astrid Stoumann: System i Husarbejdet.

Lidt om Kristiane.

—o—

Det hænder, at et Sogn ejer noget, som lyser op og synes at kaste Glans over hele Egnen.

En saadan Værdi ejede Hinge Sogn i Kristiane — indtil nu den 25. November, da hendes 87 Aar lange Livsdag var til Ende.

Som ung Pige lyste hun op i sin Farbrors, den barnløse Folketingsmand Niels Albertsens Hjem, — og senere — gift med den unge Gaardejer Johan Glud, blev hun den bedste Mor for Birgitte, Ane, Laurids, „Midde“ og Magnus, men for os Børn i Aarstrup blev hun noget ganske særligt.

Der var Højtid i Stuen, naar Kristiane kom. Trods store og tunge Omskiftelser i hendes egen lille Verden, trods Fattigdom og Nød, blev hun *staaende*, lysende, skærmende. Symbolet paa den ranke, ukuelige, *store* Kvinde, der er en Hæder for sit Sogn, — og som saadan vil vi, Anders Lauridsens Børn, ære Kristianes Minde.

Agnes.

En Hilsen.

—o—

Til Medlemmer af Foreningen „Ankerhus“ og til alle gode Venner og Bekendte fra Ankerhus sendes denne Hilsen med Ønsker for Dem alle om en glædelig Jul og et godt nyt Aar.

Mange udmærkede Møder har vi oplevet paa Ankerhus, naar vi i September, som Regel solfyldte, gyldne Dage, samledes til Fest paa Ankerhus, og berigede rejste vi derfra, glade over „vor Skole“s Vækst og Virke og fuld af Tanker og Ideer over Nyt at tage fat paa i vor egen lille Verden. Og alt godt om Fremgang og Lykke ønsker vi „vort Ankerhus“. Og Fremgang er der i det husholdningsmæssige Arbejde. Mange Begivenheder sker, der varsler godt for Husholdningsundervisningen og viser stigende Interesse for den.

Sidste Sommer glædede man sig over den gode Udstilling i Husholdningsteltet paa Bellahøj, med Udstilling af Nyt og Gammelt af Kvindevirke gennem Tiderne, og det smukke Naboskab i „Junihaven“ og den udmærkede Udstilling i Teltet for „Landøkonomisk Ungdomsarbejde“. — Vi har glædet os over, at den nye Skolelov fra For-aaret gav Skolekøkkenundervisning til alle Piger i Skolerne i Alderen 12—14 Aar og over at disse Køkkener, naar de med Tiden oprettes ud over det ganske Land, vil give Plads for Ungdomsskoleundervisningen for Piger til Hus-holdning, denne Undervisning, der har saa god Tilslutning, men endnu saa daarlige Lokalteter.

Vi glæder os ogsaa over, at Staten, de bevilgende Myn-digheder paa Rigsdagen, har saa megen Interesse for Ung-dommens Dygtiggørelse, saa der ydes mere Hjælp til Ud-dannelse paa Husholdningsskoler, Landbrugsskoler, Høj-skoler, end nogen Sinde tidligere. Den samlede Sum er forhøjet betydeligt i sidste Aar, og en ny Fordelingsmaade fra Undervisningsministeriet har til Vinterens Kursus givet langt større Understøttelse end før; og jeg haaber, det bli-ver ved for de kommende Aar.

Den af Statsministeriet nedsatte Husholdningskommis-sion arbejder stærkt for vor „Husholdningsundervisning“, og en Komite forbereder en stor Husholdningskongres i København til Sommer.

Ja, der sker meget nyt indenfor Husholdningsfaget.

Her paa Hadsten Husholdningsskole er alt vel. Efter Udvidelsen sidste Aar har vi faaet dejlig Plads, bl. a. en dejlig Sal, og Udvidelsen har givet Plads saa her er 4 Køkkener, og nu kan her bo 65 Elever, og fra Januar er alt optaget. Kan man saa andet end glæde sig.

Den 10. December 1938.

Venlig Hilsen

Margrete Pedersen.

De, der gik bort.

—o—

„For dig, o Herre, som Dage kun
Aartusinder er at regne“.

Disse Ord nynnede Bedstemor, naar hun følte „Tiden nærme sig“ og sang, naar hendes nærmeste gik bort. Disse Ord fra Davids Salme, som Grundtvig har skænket os paany, virker næsten forsonende, naar Kirkeklodderne for sidste Gang lyder over vore Kære — og naar de nu snart kimer Julen ind i de mange Hjem, hvor de bortgangne savnes i Vennekredsen, og hvor mange dybt savner dem, de har mistet.

Men vi maa ogsaa takke for, at vi fik Lov til at beholde saa mange af dem, vi holdt af, saa længe som vi gjorde, mange langt ud over Støvets Aar. Vor gamle Slægtning fra Ilved, Karen-Johanne, der var saa fin og skrøbelig som ung, men blev saa mærkelig stærk paa sine gamle Dage, bevarede den Slægtsstyrke, der gav Tryghed og gjorde Besøg hos hende til Oplevelser.

Og den kære „Olde“, Fru Bjerres yndige, dygtige og tjenende Mor, som døde, da Foraaret brød frem, var det lykkeligt at faa Lov til at beholde saa længe; — vemodigt, at den dejlige, gamle Fru Konstantin Hansen skulde gaa bort; men vi mindes, hun gav sit Hjem og sin Mand, den gamle Præst, mere end 50 rige Aar. — Vore Venner paa Bornholm mistede deres unge Slægtning, Helga Quist, den unge Præstekone paa Lyø; og Sydslesvig mistede sin gode danske Mand, Peder Lassen fra Strukstrup.

Ved Pedersborg gamle Kirke jordfæstedes min gode Ven fra de yngre Aar, Fru Kirstine Olsen fra Løng, hende som havde været med til i Aarhundredets Begyndelse at aabne Døren, bogstavelig talt, til Døjringe Forsamlingshus, hvor vi fik den første Husholdnings-Aftenskole begyndt. — Og den kære, trofaste Marie Andersen blev ogsaa der stedt til Hvile, og vor gamle Elev fra Forskoleseminariet, Oline Olsen.

Valborg Hjortsø, Louise Jensen og Pouline Mørup mistede deres Moder, Gerda Møller og Musse Hauskov deres Fader — og „Bitten“ mistede ogsaa sin prægtige Fader — Køb-

mand *Daugaard*, den ensomme Mand, gik ogsaa bort, og *Kamma Skræntskov*, der var for sine Venner saa god en Kammerat. Og *Olga Schou* fra *Kellerup*, der havde sat saa meget ind paa at blive Husholdningslærerinde, tog *Døden* ogsaa. — Og vor gamle Elev, *Ellen Haslund*.

Aaret har ogsaa taget mange af vore gode Skolefolk, som vil blive savnet haardt, ikke alene i den snævre Familiekreds, men hvor Beslutninger skal tages, Tanker klares, Ideer værnes og fremmes; saaledes døde Seminarieforstander *Halse*, der fik sin Manddomsgerning i *Vordingborg*, Overlærer *Lundbjerg* i *Fredericia*, som ogsaa for *Aftenskolen* gjorde en stor *Indsats*, og *Forstander Lange*, den stilsfærdige, ideelle Skolemand, der med megen *Forstaaelse* varetog *For-skolelærerindernes Gerning* og *Uddannelse* paa *Vejle For-skoleseminarium* og *Rektor Anna Steiner* fra *Lund*, der, syg som hun var, alligevel tog den sædvanlige *Studietur* til *Sorø* med de elskede svenske *Småskolelærerinder*.

Og mange hjertevarme Kvinder har vi mistet. *Fru Lærer Christensen* i *Munke-Bjærgby*, *Fru Anna Beck* fra *Barnets Højskole*, *Fru Rothe Hansen*, *Fru Nyboe* fra *Odder*, og *Fru Karen Brink Lassen*, saavel som *Frk. Thyra Hansen*, og vor gamle *Veninde Kristiane*.

Fru Marie Bregm har maattet friste den tunge *Sorg* at miste sin dygtige og gode *Mand*, *Asta Schou* sin *Fader*, og nu ind under *Jul* har *Grethe Knudsen* mistet sin *Moder* og *Mary Bøttcher* sin kære *Fader*, og to gode *Mænd* er gaaet bort, *Sønderjyden K. L. Knudsen* og *Bornholmeren Lærer Kofoed*.

Men det tungeste var vel nok alligevel, da den unge *Jens Wille Jørgensen* blev ramt saa haardt af *Sygdom* og *Lidelse*, da hans *Søskende* skulde miste deres store *Broder*, hans *Venner* en god *Kammerat*, hans *Forældre* deres store *Dreng*, deres ældste *Søn* med alle *Livets rige Muligheder* i *Eje*.

Velsignet være deres *Minde* iblandt os!

M. L.

Siden sidst.

—o—

Ja, hvad er der ikke sket! Folmer Dam skal ifølge Avisen have paavist, at der skal findes saa forskrækkelig mange C-Vitaminer i de skønne Berberisfrugter, men Berberis vulgaris er forbudt her i Landet, fordi de smitter Korn og Græs med Sortrust, men godt da, at vi har Lov til at beholde Berberis polyantha i vor Have — og at vi ikke skulde skyde de Maager de har eksperimenteret med i Husholdningslaboratoriet.

Men Mor Magda har festet over al Maade — efter at hun inde paa Finsens Institut, hvor hun fejrede sin 65-Aars Fødselsdag, lykkeligt havde faaet et Kyllingebeen hevet op af Halsen, som efter et hastigt Paaskemaaltid der havde haget sig fast — hun festede ikke alene hveranden Dag paa Bellahøj, men var med til Vejstrups Guldbryllup i Helsingør, sejlede paa Alssund i sin Sommerferie sammen med unge Venner, fejrede Konfirmation med Vagn og Sundbo jun., var til Hans Løjmands 65 Aars Dag i „Karnappen“ o. m. m.

Og saa har vi fejret vor lille Sorø Bys 300 Aars Jubilæum med Kongebesøg og Elverhøj fra det kgl. paa den nye fine Friluftsscene i Akademihaven — og sidste Vinter moret os dejligt til Fættergilde, og de yngste paa Udflugt til Holmegaard, Tuel Sø og andre spændende Steder, de ældre, altsaa 2det Aars, morede sig paa Bornholm og i København og hvor de nu ellers har studeret ekstra.

Saa mange Husholdningslærere som har giftet sig, Gunder Eskildsen med sin Grosserer, Sigrid Winther Lassen med sin Godsinspektør, Holger Sejerø-Olsen paa Taarnholm, Gerda Kierkegaard med sin fynske Landmand og Sonja Bennike med sin jyske og Ingrid Sonne Hansen fra Bornholm har giftet sig ind i Ringkøbing Amt og Forlydendet vil vide, at Lilly Gram og Gudrun Nyegaard ogsaa har giftet sig og Frieda Pauli skal giftes inden Jul.

Og saa har Lisbeth Monrad Møller afløst Ellen Sørensen som Assistent i Skolekøkkenet, og Kisse Møller blevet Førstelærerinde paa gl. Ankerhus — Frk. Sejerø-Olsen har faaet privat Lejlighed paa Peter Damsvej og Fru Guld har taget Skolekøkkenpigerne paa sin Kappe og Magdalene Jensen har Seminariet været saa heldig at faa ind som Chef i Ø. K. og Frk. Buckhøj, der bortforpagtede sit store Vaskeri, var vi saa heldige at snuppe efter at hun var kommet hjem fra en lille Rejse i England, til foreløbig Hjælp baade her og der, — og saa har vi virkelig i Undervisningsministeriet faaet baade en kvindelig Kontorchef og en kvindelig Ekspeditionssekretær.

Mortensgaas fulgt af Gaasepiger og Gavyvestreger har vi nydt, Luciepiger med Lys i Krans og Haand ligeledes — gode Traditioner skal holdes i Ære — godt Arbejde skal roses — gode Vaner prises — saadan lyder det stadigvæk paa Ankerhus.

Omkring Køkkenbordet.

—o—

I Nutiden, hvor mange Ting bliver saa ensrettet, kan man ikke andet end glæde sig over, at det Materiale, man har at arbejde med — som f. Eks. Elever paa en Husholdningsskole — er af en saadan Beskafenhed, at det aldrig vil blive ensrettet (bortset fra den fælles Kappe — fælles Morgentur — fælles Time o. l.), som jo er nødvendig for at faa en behagelig Orden i Tingene. Jeg lænker paa Eleverne, jeg har haft med at gøre i Skolekøkkenet — jeg ønsker til at kunne omsætte i Tegninger de Billeder, der for mine Øjne ses, dannet af den Kreds af unge Piger, der som en Flok Fugle er kommet flyvende fra Landets forskellige Egne — fra Krat — fra Skov — fra Mark — fra By — og har slaaet sig ned netop her. Et Billede som jeg ofte mindes er Kranen af de „blaa Piger“ omkring Køkkenbordet, naar Arbejdet dér skal gennemgaas. Hver paa sin Maade placeret paa en Taburet, anbringende Hænder og Arme hver paa sin karakteristiske Vis, holdende Hovedet og fæstnende Øjnene saare forskelligt. — Paa nogle kan det ses, at de „lytter“, paa andre, at de „ikke lytter“, hver især modtagende mer eller mindre af det, der bydes fra den givendes Side. Det bliver jo i Aarenes Løb et stort Galleri af mange forskellige Ansigter, som har været med til at præge den Tid der er gaaet, og som naturligt erstattes af nye, der slet ikke ligner de gamle. Jeg har Lyst til gennem Aarskriftet at sende en speciel Hilsen til de 5 Mdrs., der som de flyvende Fugle har fundet et Vinter- eller Sommerhi her, og i den korte Tid har bidraget hver med sit til at give os mere „blivende“, friske Pust udefra.

Margaret Lauridsen.

Til de mange, der paa Ankerhus har siddet „Omkring Køkkenbordet“, til de mange, vi har Føling med, til de mange, der har det tungt, gaar vore Tanker, naar Aarskriftet skrives og udsendes — og vi ønsker Dem alle en god Jul, ønsker, at Fredens Evangelium maa følge med ind i det nye Aar.

Magdalene Lauridsen.

Kursusdeltagere 1938.

— o —

Husholdningslærerinder, dimitterede $\frac{25}{3}$ 1938.

264. Hedvig Andreasen, Aakirkeby, 104 Points mg+.
 265. Kristiane Andreasen, Yding, Østbirk, $90\frac{1}{3}$ mg÷.
 266. Inger-Marie Boberg Borke, „Hegnet“, Hedehusene,
 $105\frac{2}{3}$ ug÷.
 267. Anna Marie Bundsgaard, Toftegaard, Gjesten, 106 ug÷.
 268. Ebba Fredslund, Malt, Brørup, $102\frac{2}{3}$ mg+.
 269. Else Fuchs, Fynsgade 3, Fredericia, $103\frac{2}{3}$ mg+.
 270. Annalise Hastrup, Skæring, Aarhus, 91 mg÷.
 271. Jenny Henriksen, Ajstrup, Sulsted, $99\frac{2}{3}$ mg.
 272. Laura Iversen, Rindby, Fanø, $93\frac{1}{3}$ mg.
 273. Edith Jensen, Rørdal, Aalborg, $93\frac{1}{3}$ mg.
 274. Gerda Kierkegaard, 21, Charlottenlund, $97\frac{2}{3}$ mg.
 275. Anna Larsen, „Hovlund“, Slude, 95 mg.
 276. Else Lund Larsen, Næsby, Odense, 89 mg÷.
 277. Aase Mathiassen, Frue, Englandsvej 10, København
 $98\frac{2}{3}$ mg.
 278. Henny Møller, Aarup, $98\frac{2}{3}$ mg.
 279. Emilie Bach Pedersen, Kong Chr. Allè 19, Aalborg,
 105 ug÷.
 280. Gerda Pedersen, Cort Adellersgade 12, Esbjerg, $97\frac{2}{3}$ mg.
 281. Magda Schmidt, „Kajbjerggaard“, Ødis, $106\frac{2}{3}$ ug÷.
 282. Valborg Seidenfaden, Skovgaard, Fakse, 103 mg+.
 283. Asta Skov, Ingersvej 36, Charlottenlund, 103 mg+.
 284. Anna Stenz, Kondrup, Randers, $85\frac{1}{3}$ mg÷.
 285. Grethe Panum Sørensen, Hadsten $107\frac{2}{3}$ ug÷.
 286. Karen Thorup, Skøttrup, Løkken, $92\frac{2}{3}$ mg÷.
 287. Marie Wille, Holstebro, $101\frac{1}{3}$ mg+.

*Elever bestaaet Seminariets 1ste Aars Eksamen
i praktisk Husgerning.*

332. Elisabeth Andreasen, Præstegaarden, Harboøre.
 333. Ellen Astrup, Kerteminde.
 334. Marie Louise Baewert, Aastrupbro, Haderslev.
 335. Eline Bancke, Tyrstrup, Christiansfeld.
 336. Grethe Enggaard, Skolen, Hinge.
 337. Anna Fischer, Vordingborg.
 338. Bodil Hansen, Borup Nørregaard, Grauballe.
 339. Mariane Hauskov Jacobsen, Gudum, Lemvig.
 340. Anna Hviid Jensen, Tingskov, Børkop.

341. Gerda Jensen, Østergaard, Vraa.
342. Erna Krebs, Hollænderdybet 22, København.
343. Annelise Larsen, Stengade 22, Aalborg.
344. Elisabeth Larsen, Illerup, Kalundborg.
345. Signe Larsen, „Ny Vraa“, Sulsted.
346. Karen Mathiassen, Hvidehøjgaard, Uldum.
347. Annelise Michaelsen, Skanderborg.
348. Herdis Mogensen, Rødkjærsbro.
349. Anna Mortensen, Søgade 14, Ringsted.
350. Hedvig Møller, „Arnen“, Glamsbjerg.
351. Ingeborg Nedergaard-Hansen, Nordbanevej, Skive.
352. Elna Olsen, Brejninge, Ærø.
353. Johanne Olsen, Haarby, Fyn.
354. Grethe Berg Ottesen, Skovsgaard.
355. Ingrid Rydahl Pedersen, H. Brogesgade 15, Aarhus.
356. Bodil Qvistgaard, Vedsted Præstegaard, O. Jerstal.
357. Ellen Rasmussen, Sundvedgaard, Nr. Alslev.
358. Ingrid Slot, Randbølvej 4, København.
359. Marie Snedker, Rinkenæs.
360. Helga Sunesen, Kommuneskolen, Tørring.
361. Mette Tang Sørensen, Hanning, Sædding.
362. Else Thomsen, Kongsvang, Aarhus.

Elever paa 1ste Aars Kursus fra Maj 1938.

- Johanne Barfoed, Osted, Lejre.
 Eva Lomholt Bek, Ringe.
 Margrethe Bøgeskov Bjerre, Guldager, Hæstrup.
 Grethe Bukh, Kalundborg.
 Jutta Bukh, Kalundborg.
 Margrethe Eriksen, Tyrstrup, Christiansfeld.
 Henriette Fredborg, Strandby.
 Gudrun Gundersen, Tudse, Maarsø.
 Berta Hansen, Vindinge, Roskilde.
 Edel Hansen, Søndregaard, Køllergaard.
 Signe Heilesen, Vraa.
 Henny Herborg, Ringe.
 Anna Holsko, Romdrup, Klarup.
 Jessy Jensen, Skovgaard, Glumsø.
 Ida Jørgensen, Stenløse, St. Clemens.
 Karna Kjær, Hvidbjerg.
 Esther Knudsen, Tranevej, Høng.
 Inge Larsen, Aarby, Kalundborg.
 Sofie Larsen, Ørslev, Slagelse.

Anna Madsen, Almtoft, Kjellerup.
 Anna Madsen, Kvolbæk, Hammel.
 Gerda Marstrand, Allerslev, Lejre.
 Marie Nauntoft, Rømlund, Ravnstrup.
 Dyvia Nielsen, Fejø.
 Marie Nørgaard, Hjern.
 Martha Pedersen, Dalby, Gørlev.
 Kirsten Uhre Pedersen, Sdr. Omme.
 Elisabeth Poulsen, Korsvej 15, Svendborg.
 Dora Rasmussen, Øster Alling, Auning.
 Elsebeth Søbye, Bakkedal 24, Hellerup.
 Line Tarp, Asbo, Bække.
 Annelise Vestergaard, Roslev.
 Anna Broxgaard, Tietgensvænget 5, Odense. (3 Mdr.).
 Marit Fadum, Holsted, Næstved. (1 Md.).
 Sigrud Hansen, Rodvedgaard, Andst. (5 Mdr.).
 Edith Laursen, Hovedbanegaarden, Aarhus. (1 Md.).
 Jenny Nielsen, Valbygaardsvej 15, Slagelse. (5 Mdr.).

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. Maj 1938.

Vita Christiansen, Landsled, Stege.
 Gerda Hansen, Slingerup.
 Marie Hansen, Melby, Taasinge.
 Rigmor Krogh Hansen, Espe.
 Anna Jensen, Bjeverskov.
 Lilly Jeppesen, Brøkbø, Jyderup.
 Kristine Johnsen, Katrebelgaard, Ølgod.
 Grethe Jørgensen, Varbjerggaard, Brenderup.
 Magda Jørgensen, Sofiesminde, Torrig.
 Grethe Knudsen, Kløckersvej 21, Gentofte.
 Celia Kofoed, Knarregaard, Hasle.
 Grethe Kristensen, Strandvejen, Marstal.
 Karen Margr. Krogsgaard, Ørtved, Ringsted.
 Lizzie Krumhardt, Grünersvej 19, Holte.
 Inger Larsen, Pebring, Karise.
 Aase Larsen, Søndermarken, Haslev.
 Kirsten Vang Lauridsen, Clarasvej 13, Charlottenlund.
 Inga Marquardsen, Ny Søby, Taasinge.
 Kirsten Stegger Nielsen, Asferg, Faarup.
 Annemarie Olsen, Arnum.
 Gerda Olsen, Mimergade 50, København.
 Else Ovesen, Løsning.
 Edith Petersen, Korsør Skov, Korsør.
 Else Petersen, Kirkeby, Stenstrup.

Inger Rathje, Stevnsgade 34, København.
 Inge Rose, Arnesvej 1 A, Brønshøj.
 Alma Rothe, Fruens Bøge.
 Valborg Søegaard, Birket, Torrig.
 Margrethe Tarp, Asbo, Bække.
 Unnur Thoroddsen, Reykjavik.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. November 1938.

Elna Aagaard, Næstved.
 Sally Andersen, Klovtofte, Taastrup.
 Ruth Andreasen, Sierslev, Storehedinge.
 Irene Bisserup, Birkerød.
 Christine Damm, Strib.
 Magda Gregersen, Frederiksvej 23, Nykøbing M.
 Ellen Greve, Lindenberg, Roskilde.
 Anna Kathinka Hansen, Sejerø.
 Ida Hardis, Haudrup.
 Ellen Hermansen, Sorø.
 Sigrun Jacobsen, Gudmindrup, Højby.
 Ella Jensen, Solrød, Haudrup.
 Lis Kjeldskov, Bernstorffsvej 5 A, Charlottenlund.
 Dagny Kjær, Valløvej 19, Brønshøj.
 Tove Kragh Müller, Kr. Zartmannsplads 80, København.
 Elisa Olsen, Pedersborg, Sorø.
 Mette Sandvad, Ry.
 Mette Ussing, Erritsø, Fredericia.

Aarskursus til Uddannelse af Skolekøkkenlærerinder.

fra Maj 1938.

Inger Bjerg, Forskolelærerinde, Rørup, Aarup.
 Cathrine Christensen, Forskolelærerinde, Lind, Herning.
 Esther Christensen, Forskolelærerinde, Rø.
 Martha Christensen, exam. Lærerinde, Frølunde, Korsør.
 Nelly Christiansen, Forskolelærerinde, Nr. Vraa.
 Ingeborg Godskesen, Forskolelærerinde, Klemensker.
 Agnes Riemann Hansen, Frue, exam. Lærerinde, Røde Kro.
 Birthe Henriksen, exam. Lærerinde, Tyvelse, Glumsø.
 Aase Hjorth, Forskolelærerinde, Overby, Nykøbing Sj.
 Thyra Horsbøll, Forskolelærerinde, Sdr. Stenderup, Varmark.
 Kristine Isager, exam. Lærerinde, Fuglebjerget.
 Astrid Jacobsen, Forskolelærerinde, Slaglille, Sorø.
 Helga Jørgensen, exam. Lærerinde, Fredensborg.
 Cathrine Leerbeck, Frue, Kommunalærerinde, Holmstrup.

Marie Lynge, exam. Lærerinde, Lynge, Sorø.
 Erna Mortensen, Forskolelærerinde, Tingerup, Hvalsø.
 Rigmor Romme, Forskolelærerinde, Holeby.
 Marie Sørensen, exam. Lærerinde, Alling Laven.
 Valborg Thommesen, Frue, Forskolelærerinde, Aalestrup.
 Kirsten Worm-Leonhardt, Forskolelærerinde, Rørby.

Øvelsesskolen.

Karen Margrethe Andreasen, Præstegaarden, Harboøre.
 Ellen Kirkeby Hansen, Askov, Vejen.
 Grethe Hansen, Marbjerggaard, Hedehusene.
 Anine Iversen, Askov, Vejen.
 Bodil Jørgensen, Præstegaarden, Kauslunde.
 Gertrud Pedersen, Klokkekærgaarden, Kauslunde.

Andre og besøgende Elever.

Esther Hansen, Harrested, Sludstrup (Jan.—Marts).
 Valborg Weber Jørgensen, Lunde (Jan.—Marts).
 Kirsten Uhre Pedersen, Sdr. Omme (Jan.—Marts).
 Karen Sundbo Naskov (Jan.—Marts).
 Annelise Klein, Hyllinge (Juni—Juli).
 Olga Nielsen, Forskolelærerinde, Vraaby (Jan.—Febr).
 Vreni Zwagermann, Middelburg, Holland (Sept.—Okt).
 Kirsten Madsbjerg, Assens og Titte Brahm, Haderslev.

Skolens Medarbejdere, Lærere og Lærerinder sender
 Venner og tidligere Elever en venlig Hilsen med Ønsket
 om, at De alle maa faa en god Jul, og at det nye Aar maa
 bringe Dem Held og Lykke i Hjem og Arbejde.

Marence Tarp. — Mary Bøttcher. — Magdalene Jensen.
 Annemarie Cornett. — Ellen Sejerø Olsen. — Agnes Madsen.
 Karoline Buckhøj. — Inger Marie Guld. — Ingrid Saxtorph.
 Margaret Lauridsen. — Kisse Møller. — Mie Kristensen.
 Nico, Vagn og Folmer Dam. — Johanne Wille Jørgensen.
 A. Jørgensen. — Charlotte Dalmark. — Agnes Eliasson.
 Johanne, Anker og Søren Lundgaard. — Marie Andersen.
 Valborg og Sigurd Strangen. — Thea Rasmussen.
 Lisbet Monrad Møller. — Ellen Hansen. — Svend Olsen.
 Inger Marie Nielsen. — Dagny Nielsen.
 Gerda Christiansen.

Billedbladene.

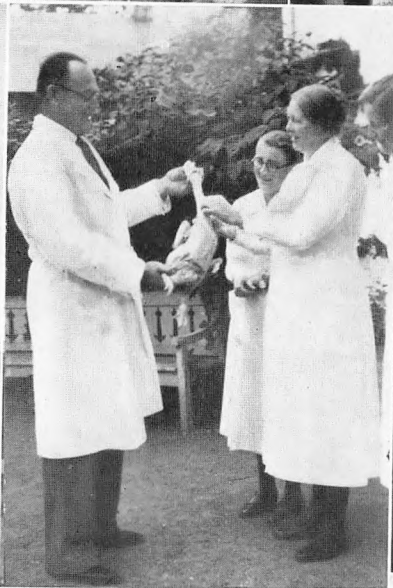
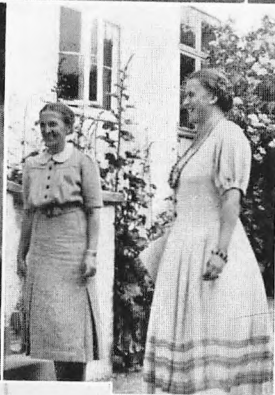
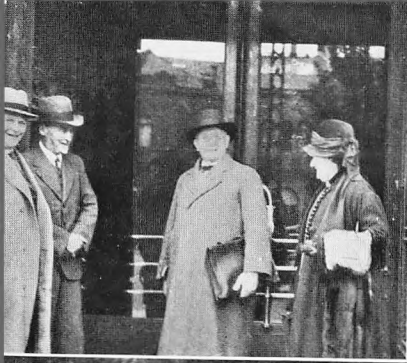
—o—

Paa første Side ser man Forst. Bredkjær, Tormod Jørgensen og Lærerforeningens Formand Hr. Kristensen fra Karise sammen med Fru M. L. kommende fra et Møde i Landbrugsraadet, hvor man havde drøftet Skolernes Del i Udstillingen paa Bellahøj — vi ser Vejen føre ind imod den flagsmykkede Udstillingsplads, og nedenunder et Par af Gæsterne, Fruerne Thierfeldt og Spickschen, den sidste i den Nationaldragt, man i Østpreussen arbejder paa at faa gjort almindelig, og saa ses Frk. Snedker, der har travlt med at fodre Lundgaards Høns, og Børnehaven, der hygger sig rigtigt i en Høstak. I Midten ser vi Konsulent Aage Christensen demonstrere slagtet Fjerkræ for Frk. Cornett og Frk. Tarp, og Frk. Tarps søde, gamle Mor, der interesseret ser efter, hvad der foregaar paa Ankerhus. Vi ser ogsaa, hvor stor Anker er blevet, og Kok Benny Andersen kommende med en af sine spændende Anretninger, og sidst paa Billedsiden har vi de sidst dimitterede Husholdningslærerinder og ved Siden Fru M. L. sammen med Fru Undervisningsminister Jørgen Jørgensen, der deltog i Afslutningsfesten for de unge Lærerinder.

Paa anden Side ser vi Husets yngste Datter, Karen Dam, skuende ud over de tusinde Aakander og Svanerne paa Pedersborg Sø, og ved Siden, „paa Plænen“ Aarsmødets Gæster samlet til Morgensang. — Paa denne Side ser vi ogsaa Murermester M. Langkjær glædende sig over Murene, der rejser sig ved Dr. Steens Skolehjem og en „Fætter“, en farende Svend komme cyklende og de to smaa Feriepiger fra Sønderjylland. Vi ser ogsaa et Glimt af Mindefesten paa Sorø Højskole, Pastor Vedde talende og imellem og ved Siden K. Bjerres Søster, Fru Red. Martin og hendes yngste Datter Fru Hallasmøller. Og saa flages der for Aarsmødets Jubilarer og for de to Søskenepar Bukh og Tarp, der med Iver og Humør tager fat paa Pudsningen og for de andre, der er sluppet med paa Billedet.

Paa tredje Side ser vi ved Søens Bred Fru Leila Lange og hendes Mand, den kendte Botaniker, Forst. Jacob Lange, Folmer Dams gamle Lærer, vi ser Vagn i fuldt Sving med Trillebøren og Frk. Zwagermann, — de muntre Sommerpiger ilende tilbage fra Morgensangen, 2det Aars vandrende rolige og værdige. Mr. Youngs kønne Billeder af Gaarden og Billeder, der taler for sig selv baade fra Seminariet og Skolekøkkenet og fra Aarets Øvelsesskole. Paa sidste Side kommer vi saa alle Hundrede og ønsker Glædelig og godt Nytaar!

Og saa vil vi ogsaa i Aarsskriftet gerne have Lov til at bringe et Billede af Adam Fischers skønne Mindesmærke for Ove Rode.

Vi ønsker allesammen Glædelig Jul og Godt Nytaar

Ankerhus afholder:

- 2 Måns Kursus til Uddannelse af Husholdningslærereinder.
- 10 Måns Kursus til Uddannelse af Skolekøkkenlærereinder.
- 5 Måns Kursus for unge Piger i Husmodergerning.
- 4 Måns Kursus for Viderekomne og enkelte andre Kursus.

Studerende Elever modtages.